

Zitting 2001-2002

18 december 2001

BEKNOPT VERSLAG

MIDDAGVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Ontwerpen en voorstel van decreet

- Begrotingen 2002 en wijziging successierechten zorgkinderen
 - Algemene bespreking (*Voortzetting*)
(Sprekers : de heren Herman De Reuse, Luc Martens, Ludo Sannen, Luc Van den Brande, Gilbert Van Baelen, Julien Librecht, Lucien Suykens, Eric Van Rompuy, Eddy Schuermans, Frans De Cock, André Denys, Roland Van Goethem en Peter De Ridder, mevrouw Isabel Vertriest, de heren André-Emiel Bogaert, Jan Laurys, Luk Van Nieuwenhuysen en Jos Stassen, minister Marleen Vanderpoorten, minister Dirk Van Mechelen en minister Gabriels)

3

Motie van orde

- Voorstel tot spoedbehandeling in plenaire vergadering

14

Ontwerp en voorstel van decreet

- Begrotingen 2002 en wijziging successierechten zorgkinderen

- Algemene bespreking (*Voortzetting*)

(Sprekers : de heer Jan Loones, Luc Van den Brande, André Moreau en Miel Verrijken, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Marijke Dillen, de heer Guy Swennen, mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Paul Wille, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Erik Matthijs en Jos Geysels, mevrouw Isabel Vertriest, de heren Jos Bex, Carl Decaluwe, Jul Van Aperen en Johan Malcorps, minister Renaat Landuyt, minister Vera Dua, minister Mieke Vogels, minister Dirk Van Mechelen en minister Steve Stevaert)

14

Regeling van de werkzaamheden

29

Berichten van verhindering

29

MIDDAGVERGADERING VAN DINSDAG 18 DECEMBER 2001

Voorzitterschap van de heer Norbert De Batselier, voorzitter

- *De vergadering wordt geopend om 14.32 uur.*

ONTWERPEN EN VOORSTEL VAN DECREET

Begrotingen 2002 en wijziging successierechten zorgkinderen

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001.

We behandelen nu het hoofdstuk Algemeen beleid en financiën.

De heer Herman De Reuse : Vorige sprekers vroegen zich af of dit een voorzichtige begroting was en wat de burger er precies over zou denken. Volgens mij kan deze begroting nog op een derde manier beoordeeld worden : stimuleert ze de economie ?

Volgens het Rekenhof is dit geen voorzichtige begroting. De gebruikte en aanvankelijk voorzichtige parameters zijn inmiddels achterhaald, maar de begroting is niet geactualiseerd. Over de financiële gevolgen daarvan lopen de meningen uiteen. Tijdens de commissiebesprekingen stelde de minister nog dat alles perfect klopt, maar onmiddellijk daarna werden de middelen- en de uitgavenbegroting aangepast.

Het Rekenhof schat de inkomsten uit de registratierechten lager in dan de regering. Ik vermoed net zoals het Rekenhof dat de begrotingsimpact van de gedaalde registratierechten inderdaad hoger zal zijn dan 2 miljard frank. Het is een goede zaak dat onze hoge registratiekosten verlaagd worden, maar niemand kan ontkennen dat het procentueel gezien een heel beperkte verlaging is, die maar een gering effect zal hebben op de mobiliteit. De begroting houdt er evenmin rekening mee dat het bedrag voor Aquafinmiljarden tot 21 miljard frank zouden kunnen oplopen.

In welke mate zal de burger iets merken van deze

begroting ? De afschaffing van het kijk- en luistergeld vervangt de afschaffing van de afcentiemen. Dat laatste had de burger zeker gemerkt. Wegens de onrechtmatige manier waarop de afschaffing van het kijk- en luistergeld gebeurt, waardoor het gelijkheidsbeginsel wordt geschonden, vrees ik dat nogal wat klachten ingediend zullen worden. Dat zal het psychologische effect van de afschaffing vrijwel zeker tenietdoen.

De kern van de zaak blijft echter of we de economische situatie kunnen wijzigen door deze begroting. De afschaffing van het kijk- en luistergeld zal onze economie niet stimuleren. De verlaging van de registratierechten zal maar een beperkt effect hebben. De afcentiemen zullen verdwijnen. Als compensatie voor de federale vermindering van de vennootschapsbelasting, zullen de gewestbelastingen niet langer fiscaal aftrekbaar zijn. Ten slotte wordt de expansiesteun afgebouwd.

Deze onvoorzichtige begroting, waarvan geen enkele economische impuls uitgaat en waarvan de burger nauwelijks iets zal merken, keurt het Vlaams Blok niet goed. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : We behandelen nu het hoofdstuk Onderwijs, vorming en wetenschapsbeleid.

De heer Luc Martens : De begroting omvat enkele positieve elementen. Zo steunen we de gefaseerde uitvoering van de CAO's 5 en 6, de voortzetting van de inspanningen op het vlak van zorgverbreding en onderwijsvoorrangsbeleid, en de verhoging van de sociale middelen voor de hogescholen.

De begroting voor onderwijs is over het algemeen echter zeer teleurstellend. Als gevolg van een gebrek aan middelen worden er immers geen echte prioriteiten gesteld. Naarmate de welvaart toeneemt, zou de solidariteit moeten groeien. Hiervan merken we echter niets in de onderwijsbegroting. Het vastleggen van de welvaartsvastheid moet een voorwaarde zijn opdat het onderwijs zijn taak behoorlijk kan vervullen. Hoewel onderwijs volgens de regeerverklaring een beleidsprioriteit is, blijven de middelen ontoereikend.

De gevolgen van dit schrijnende gebrek aan middelen, blijken uit verschillende dossiers. Zo worden er, ondanks de vraag van alle partijen, nauwelijks inspanningen gedaan om de leefbaarheid en de toegankelijkheid van de vrije internaten te garanderen. Voor schoolinfrastructuur zijn er steeds minder middelen in verhouding tot de toenemende

noden.

Sommige dossiers worden vooruitgeschoven en afhankelijk gemaakt van de behandeling van andere dossiers. Als gevolg van de vergrijzing en de niet-indexering wordt de basisfinanciering van de hogescholen aangetast, hoewel de hogescholen steeds meer taken krijgen toegeschoven. Het groeipad dat door de vorige regering werd ingezet om de objectieve verschillen weg te werken, wordt niet versneld. Waarom worden er geen inspanningen gedaan voor de vrije internaten en voor het buitengewoon vrij onderwijs ? In het gesubsidieerde onderwijs leeft het gevoel dat bij de Vlaamse regering de politieke wil ontbreekt om werk te maken van de conclusies en van de aanbevelingen.

Als de minister het debat over het hertekenen van het onderwijslandschap opnieuw wil opnemen, dan moet ze de vrijheid van onderwijs respecteren. Alle netten moeten evenveel middelen krijgen, rekening houdend met de objectieve verschillen.

De regeringscommissaris houdt op vraag van de minister de aanpassing van het centrale administratieve kader van het gemeenschaps-onderwijs tegen. Dat zou passen in de hervorming van de overheidsadministratie. In zijn Septemberverklaring had de minister-president er nochtans op gewezen dat het gemeenschapsonderwijs op financieel vlak minder efficiënt werkt dan het vrije net.

Door een gebrek aan middelen worden sommige dossiers niet of slechts gedeeltelijk opgelost. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de herwaardering van het lerarenambt. De zelfstandige stage draagt daar niet toe bij. Er werden geen initiatieven genomen op het vlak van het mentorschap.

Herwaardering van leerkrachten betekent ook : hun een goede nascholing en een professionele infrastructuur bieden, een motiverende werkomgeving creëren en ervoor zorgen dat afgestudeerde leerkrachten ook in het onderwijs blijven of ernaar terugkeren.

In het gelijkekansendecreet besteedt de minister aandacht aan kinderen uit kansarme en allochtone milieus. Wij staan daarachter. Dat mag echter niet betekenen dat scholen, die buiten de vooropgestelde normen zouden vallen omdat er bijvoorbeeld minder dan 20 procent migrantenkinderen zouden zitten, geen middelen krijgen voor zorgverbreding en

onderwijsvoorrrangsbeleid. Dan dreigen er immers kinderen uit de boot te vallen. De koppeling tussen het gelijkekansendecreet en een bredere benadering, die trouwens door alle partijen wordt bepleit, wordt niet gemaakt.

Minister Marleen Vanderpoorten : Alle zaken die de heer Martens naar voren brengt, zijn knelpunten die we graag zouden oplossen en waar we mee bezig zijn. Dit is echter niet alleen een kwestie van middelen maar ook van mensen.

Ik neem het voorbeeld van de herwaardering van de leraar. In de COA werd gestipuleerd dat het loon zou stijgen en de werkdruk zou dalen. De mensen zullen dat echter pas binnen enkele jaren merken.

Veel hogescholen maken dankbaar gebruik van de zelfstandige stages. Dat is in het voordeel van de toekomstige leraars. Volgend jaar al zal de lerarenopleiding bijgestuurd worden. De kwaliteit van het onderwijs hangt immers af van de kwaliteit van de lerarenopleiding. Ik weet dat nascholing daarbij prioritair is.

Het gelijkekansendecreet is een eerste fase; het buitengewoon onderwijs een volgende. Het gelijkekansendecreet voorziet trouwens al in een budget voor een experiment in het buitengewoon onderwijs. Het is principieel goedgekeurd door de regering en zal behandeld worden in het parlement waarover er gediscussieerd kan worden. Ik sluit bijstellingen niet uit.

In het onderwijs blijft er altijd nood aan bijkomende middelen. Maar tegelijkertijd moeten we durven onderzoeken of er geen herschikkingen moeten doorgevoerd en overlappings uitgeschakeld worden. Bijvoorbeeld wat het levenslang leren betreft worden er nergens in Europa zoveel kansen geboden. Op dat vlak moeten we streven naar duidelijke projecten.

Over de objectieve verschillen tenslotte willen we een fundamenteel debat voeren. Na de vakantie zullen we hieraan beginnen. We willen echter niet zonder meer extra miljarden frank op tafel leggen voor één net.

De heer Ludo Sannen : De heer Martens maakt inderdaad een inventaris van alle uitdagingen. Het gelijkekansensbeleid moet een breed beleid zijn dat zowel bedoeld is voor allochtonen als voor kinderen met leerstoornissen. Gedurende de vorige regeerperiode werd hierover trouwens een resolutie

goedgekeurd. Maar het gelijkkansendecreet mag daardoor niet gehypothekeerd worden. Onderwijsvoorrangsbeleid en zorgbreedte moeten in een nieuw decreet gegoten worden. Daarna moet er aandacht besteed worden aan specifieke leerbehoeften. Het zou goed zijn als de minister tegelijkertijd een visietekst aan de commissie kan voorleggen. Daardoor wordt de onrust weggenomen worden.

De heer Luc Martens : Ik stel vast dat de heer Sannen en de minister zich aansluiten bij mijn kritiek. Als het ene wordt doorgezet op het terrein, terwijl er voor het andere enkel een visietekst voorligt, zorgt dat voor problemen.

De heer Van den Brande, die zich gedurende de vorige regeerperiode nauwgezet bezig hield met het wetenschapsbeleid, heeft een scherpe analyse gemaakt van de ondermaatse inspanningen die de huidige regering op dat vlak levert.

Minister Marleen Vanderpoorten : We gaan niet wachten op de visietekst om een aantal problemen in het buitengewoon onderwijs op te lossen. Voor het middelbaar en voor het lager buitengewoon onderwijs worden respectievelijk 140 en 110 miljoen frank vrijgemaakt. De grootste knelpunten van vandaag zullen in september opgelost worden.

De heer Luc Van den Brande : Het verbaast mij dat u zich zelfs niet de moeite getroost om te argumenteren waarom u het wetenschapsbeleid niet aanpakt. Ik ben werkelijk beschaamd.

We waren net tot het Europese gemiddelde aan het opklimmen en nu bengelen we weer aan de staart van het peloton door een gebrek aan samenhang in het beleid. De kleine bijkomende inspanning kan dat niet goedmaken. De overheidsinspanningen liggen ongeveer een vierde lager dan in de ons omringende landen. De kennismaatschappij is essentieel voor Vlaanderen. Het is dan ook onbegrijpelijk en onverantwoord dat een aantal inspanningen niet gedaan worden.

Liberaal ministers zijn blijkbaar slecht voor een deugdelijk wetenschapsbeleid. Toen de heer Verhofstadt verantwoordelijk was voor onderzoek en wetenschapsbeleid in de federale regering, daalden de kredieten voor onderzoek en ontwikkeling. Een dergelijke ontwikkeling zie ik nu weer gebeuren. (*Applaus bij CD&V*)

Minister Dirk Van Mechelen : Inzake wetenschapsbeleid verwijs ik eerst en vooral naar de

veelzeggende commentaar van de rector van de KULeuven in de laatste Campuskrant. Voorts zal ik niet nogmaals met cijfers weerleggen dat de middelen voor wetenschaps- en innovatiebeleid dalen. Iedereen in Vlaanderen weet dat deze bewering niet strookt met de werkelijkheid. De laatste twee jaar hebben we een en ander moeten opkuisen. Op basis van het innovatiedecreet zijn inmiddels een aantal belangrijke beslissingen genomen : het financieringsbesluit, het besluit over de Vlaamse innovatiesamenwerkingsverbanden en het interfacebesluit. Daardoor werden de vier bestaande programma's tot één programma herleid, met een budget van 800 miljoen frank. In de sector is men hierover wel tevreden.

De heer Luc Martens : Deze Vlaamse regering doet niet wat ze zou moeten doen : leerplezier bevorderen voor leerlingen, leerkrachten en scholen. De school van de toekomst wordt niet voorbereid. Studies tonen aan dat de Vlaamse leerlingen cognitief sterk zijn, maar dat ze tegen hun zin naar school gaan.

Ik vraag me af hoe de leerkrachten zullen reageren op het forceren van de terbeschikkingstelling (TBS), met de steun van de liberale vakbond. Het wantrouwen bij de scholen is groot, onder meer omdat de objectiveerbare verschillen niet worden gehonoreerd. (*Applaus bij CD&V*)

De heer Gilbert Van Baelen : De toonaard van de bijdrage van de heer Martens was deze keer heel anders. Hij had het over de inhoud en speelde niet op de persoon. Ondanks het gekrakeel over TBS bekijkt de sector het regeringsbeleid kritisch, maar niet negatief en dat geldt zelfs voor het Christelijke Onderwijzersverbond. De vraag naar een verhoging van de middelen is terecht. Dat aspect is trouwens opgenomen in de plannen van de minister.

De prioriteiten van het regeerakkoord en van de beleidsnota worden gehouden en dat zorgt voor continuïteit in het beleid. De heer Martens wil meer en dat is begrijpelijk. Er zijn de blijvende aandacht voor de kwaliteit en de klemtoon op het basisonderwijs, op het tegengaan van de dualisering en op het bevorderen van de democratisering. Dat wil de minister realiseren door een gelijkkansbeleid, door het wegnemen van financiële drempels, door de aanzet tot kosteloosheid van het onderwijs en door het onverkort uitvoeren van vroegere akkoorden.

Met cijfers kan men alles bewijzen, maar hoe dan

ook stijgen de middelen voor onderwijs met 36 miljard frank in een periode van drie jaar, wat neerkomt op een stijging met 15 procent. Het aandeel van onderwijs in de totale begroting is opnieuw gestegen tot 42 procent en de reële groei bedraagt 3,96 procent.

Er zijn nooit voldoende middelen voor onderwijs. Heroriënteringen doorvoeren binnen het budget van onderwijs blijkt zeer moeilijk te zijn. Op een budget van 300 miljard frank wil men voor één miljard frank aan heroriënteringen doorvoeren en de onderwijswereld staat al op zijn kop.

Ik vind het goed dat er met visie- en discussieteksten wordt gewerkt. Het gelijkkansendecreet is ook op die manier tot stand gekomen. Het middenveld wordt uitvoerig geconsulteerd en de politieke wereld moet de beslissingen nemen. Men is blijkbaar nog niet rijp voor inclusief onderwijs. Men kan zich trouwens afvragen wat de rol van de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's) daarin is.

Het jaar 2002 wordt een scharnierjaar. Er moeten beslissingen worden genomen over het gelijkkansenbeleid, over rechten en plichten, over participatie en over associaties. Ook uit de studie over de objectiveerbare verschillen moeten conclusies worden getrokken. Het optrekken van de middelen voor het ene net hoeft niet noodzakelijk ten koste van het andere te gaan. Hier gebeurt een verschuiving van concrete initiatieven naar inhoudelijke en bestuurlijke vernieuwing. In de Septemberverklaring deed de minister-president een oproep tot een open debat. In november werd geprobeerd alle democratische fracties rond de tafel te brengen om afspraken te maken over de manier waarop het debat kan gevoerd worden. Dit gesprek kon evenwel niet doorgaan. Daarom roep ik alle betrokken actoren op om alsnog in te gaan op de vraag van de minister-president.

De vraag van de directies van het vrije basisonderwijs naar bijkomende middelen is terecht. Dat moet aan bod kunnen komen in het debat over de reorganisatie van het basisonderwijs. In de discussie over de associaties is men erin geslaagd het hoger onderwijs te reorganiseren en daarbij de kwaliteit en de democratische organisatie te waarborgen. Ik roep alle betrokken actoren op dat ook te doen voor het basisonderwijs (*Applaus bij de VLD, sp-a, AGALEV en VU&ID*).

De heer Julien Librecht : Naar aanleiding van de begrotingsbespreking zou ik het op een kritische

manier kunnen hebben over een aantal pijnpunten in het onderwijs, waarover we het in de commissie al hebben gehad. Ik zal dat niet doen, want de zwakheid van de begroting bestaat vooral uit een gebrek aan visie.

Men begroot hier mensen, slagen en falen, hoop en wanhoop, ratio en emotie, heden en toekomst. Daarom is deze begroting anders en is er precies een grote nood aan visie. Zowel het cultuur- als onderwijsbeleid komen neer op het cultiveren van maatschappelijke oasen. Daarom betreur ik het dat men die departementen heeft gesplitst : onderwijs en cultuur horen samen.

De ontoereikendheid van dit beeld is de grote oorzaak van het onevenwicht in deze begroting. Het enige streefdoel in een goed functionerende samenleving en politiek is evenwicht. Als we dat toepassen, komen we tot een schoolbeeld waarin de totale mens wordt gevormd. We doorbreken de negatieve cognitie en emotie die onze maatschappij kenmerken.

Het ontbreken van een dergelijk schoolbeeld verklaart dus het ongewilde onevenwicht in deze begroting. De initiatieven en noden moeten gestructureerd worden vanuit de praktijk.

Achter deze façade van cijfers gaat een hele wereld van onvermogen schuil. Met de beste bedoelingen legt men toch vaak verkeerde klemtonen. De maatschappelijke ontwikkelingen kunnen niet in één regeerperiode in beeld gebracht worden. Regeren in de voornoemde betekenis is niet gemakkelijk. In deze begroting vind ik daartoe weinig aanzet. Wij kunnen ze dus niet goedkeuren. (*Applaus bij het VB*)

De heer Lucien Suykens : We stellen met tevredenheid vast dat het aandeel van het onderwijs in de begroting niet langer daalt. Het verheugt ons dat onderwijs een prioriteit is voor deze regering. Ondanks de goede voornemens, was het onderwijs geen rust gegund. In het onderwijs mogen niet alleen de belangen van het personeel centraal staan. Leerlingen en studenten, vooral diegenen die onvoldoende voordeel kunnen halen uit dat onderwijs, moeten onze eerste en voornaamste zorg zijn. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat we op dat vlak nog een lange weg te gaan hebben.

De verhoging van het onderwijsbudget voor lonen betekent niet dat er meer gedaan wordt voor de leerlingen. In hun kansen moet geïnvesteerd worden. Daarom hecht sp-a zoveel belang aan het

gelijkekansenbeleid.

Het ontwerp van decreet over gelijke kansen opent perspectieven dat aan onze verzuiming van vorig jaar, namelijk de invoering van kansarmoedecriteria, zal tegemoetgekomen worden. Onderwijs als democratisch recht voor iedereen houdt immers ook in dat ongelijkheden weggewerkt zijn bij het verlaten van het basisonderwijs. Dat impliceert positieve discriminatie van sociaal zwakkere milieus.

We appreciëren dat er meer middelen gaan naar zorgverbreding en onderwijsvoorrangbeleid. Om het beoogde effect te bereiken is een veelvoud noodzakelijk. In het Program for International Student Assessment-onderzoek scoren Vlaamse 15-jarigen goed maar allochtone jongeren doen het in ons land minder goed dan in de andere OESO-landen.

Wij zijn van oordeel dat alle leerlingen met leermoeilijkheden een afdwingbaar recht op kosteloze leerhulp moeten krijgen. Vaak hebben gewone onderwijzers daarvoor onvoldoende tijd of niet de juiste opleiding. De lerarenopleiding moet aangepast worden; specifieke opleidingen voor taakleerkrachten en interne zorgbegeleiders moeten gestimuleerd worden.

Kinderen uit sociaal-economisch kwetsbare gezinnen belanden te vaak in het bijzonder onderwijs door gebrek aan preventief ingrijpen. CLB's en schoolteams moeten gepast optreden.

Ook in het secundair onderwijs is degelijke observatie en oriëntatie noodzakelijk. De herwaardering van het technisch en beroepsonderwijs en andere maatregelen moeten ervoor zorgen dat er meer scholieren een diploma of getuigschrift van het hoger secundair onderwijs behalen. Ondanks de inspanningen van de Vlaamse overheid is de financiële drempel hoog. De verplichte voorafgaande melding van de studiekosten verhindert hopelijk buitensporige kosten, maar toch moeten de kosten nog dalen. Het zit ons dwars dat de kostprijs van het algemeen, technisch en beroepsonderwijs drastisch verschilt.

Zolang de kosteloosheid van het basisonderwijs niet kan worden gegarandeerd, vragen wij een studietoelage voor gezinnen die het financieel moeilijk hebben. De verklaring voor de complexiteit van de onderwijsstructuur is volledig te vinden in het verleden. Het is onmogelijk op enkele jaren al

deze problemen uit de wereld te werken. Het inlossen van al onze verzuimingen en verwachtingen zou heel wat geld kosten. Mijn partij spreekt alvast haar vertrouwen uit in minister Vanderpoorten.

De voorzitter : We bespreken nu het hoofdstuk Economie, landbouw, werkgelegenheid, toerisme en buitenlandse en Europese aangelegenheden.

De heer Eric Van Rompuy : Het is spijtig dat minister Gabriëls afwezig is.

De voorzitter : De minister is niet verplicht om aanwezig te zijn.

De heer Eddy Schuermans : In de kwaliteitskranten konden we lezen dat het bedrijfsleven en de Vlaamse KMO's de regering buizen. Dat is normaal : deze regering heeft geen sociaal-economische projecten. In de beleidsbrief vinden we veel evaluaties en intenties terug, maar weinig concrete nieuwe initiatieven. De overdracht van de ministerportefeuille heeft daar misschien wel iets mee te maken, maar het gaat toch om twee geloofsvrienden ?

De verwachtingen waren nochtans hooggespannen. Zo zou de overheid een betrouwbare partner worden voor de bedrijven, maar het is nog steeds wachten op de nieuwe reglementering op de expansiesteun. Er zou worden gedacht aan een wedstrijdformule op basis van een budgettair beperkte enveloppe. Dat kan de rechtszekerheid niet echt bevorderen. Uit de beleidsbrief blijkt nochtans duidelijk dat deze expansiesteun zeer belangrijk is. Er is nood aan een transparante wetgeving, maar die blijkt er niet te komen.

Minister Dirk Van Mechelen : De Vlaamse regering heeft zich ingeschreven in de Europese kaderrichtlijn op de expansiesteun. In juli 2001 werd trouwens een nieuw kaderdecreet opgemaakt, dat voor advies aan de Raad van State werd voorgelegd en dat werd aangemeld bij Europa.

De heer Eddy Schuermans : Dit ontwerp van decreet bevat een waslijst van criteria en daar zullen er misschien nog heel wat aan worden toegevoegd. Er is dus niet echt sprake van een vereenvoudiging. Minister Gabriëls beschikt trouwens ook niet over het vereiste budget.

De overheid zou ook de belastingdruk verlagen. Recent onderzoek toont echter aan dat die druk is

gestegen tot 46 procent. De federale aanpassing van de tarieven van de vennootschapsbelasting met de afschaffing van de aftrek van de gewestelijke milieuheffingen bezorgt de vennootschappen alleen extra belastingen. Ook de vrijmaking van de energiemarkt blijft dode letter en verhoogt de kosten van de bedrijven.

Ten slotte zou de administratieve rompslomp met 25 procent worden verminderd. Volgens een recente enquête klagen KMO's en grote bedrijven net over de toename van de administratieve verplichtingen. (*Applaus bij CD&V*)

De heer Frans De Cock : Het is niet meer dan normaal dat ook Vlaanderen de gevolgen ondervindt van de internationale groeivertraging. Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) verwacht in Europa voor 2001 een groei van amper 1,7 procent. Deze groeivertraging is zeer uitgesproken op het vlak van de handel. Volgens de internationale instellingen moet een aanzwengeling van de internationale conjunctuur niet worden verwacht voor midden 2002.

Dat wil niet zeggen dat we bij de pakken moeten blijven zitten. Zo is er de toenemende werkloosheid en groeit het aantal faillissementen. Ook het aantal startende bedrijven daalt gevoelig, een item waarop Vlaanderen sowieso niet goed scoort. Het bewijst dat er een tekort aan ondernemerschap is in Vlaanderen.

De Vlaamse regering heeft gekozen voor een fundamentele hervorming van het economische beleid en van de instrumenten en middelen die daarvoor worden ingezet. De middelen moeten efficiënter kunnen worden ingezet, wat meteen de paarse draad is doorheen de verschillende beleidsbrieven.

De opleidingscheques vormen hier een goed voorbeeld van. Het gaat om een vraaggericht systeem, waarbij de kwaliteit wordt gegarandeerd door de certificatie van de vormingsaanbieders. Door de verhoging van het steunplafond kunnen de KMO's van dit instrument gebruik maken.

De cheques vervangen Vlamivorm maar de kleine ondernemingen werden niet bereikt. Vormingscheques zullen nochtans vorming en levenslang leren zeker bevorderen.

Er zijn heel wat initiatieven ter bevordering van het ondernemerschap, maar toch halen we in Vlaanderen

niet het gewenste aantal nieuwe bedrijven. Daarom moeten het waarborgfonds en het VIZO aangepast worden.

Veel starters en KMO's vinden geen risicokapitaal, waardoor ze een tekort aan eigen middelen hebben. Dat maakt het moeilijker om aan kredieten te geraken. De overheid faalt op dat vlak. Nieuwe alternatieven moeten eenvoudiger zijn en op fiscale steun kunnen rekenen.

Het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen (VIZO) moet zich op zijn kerntaak, met name middenstandsvorming, focussen. De aangekondigde Huizen van de Onderneming kunnen het bedrijfsadvies van het VIZO integreren met dat van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen (GOM's) en van de regionale preventiecellen. Het VIZO-opleidingsaanbod dient ook aangepast te worden aan de hedendaagse eisen en aan de netwerkeconomie.

De heer Eric Van Rompuy : U zegt niets over de lastenverlaging die de heer Denys deze morgen in het vooruitzicht stelde. Waar staan we op dat vlak ?

De heer Frans De Cock : Ik heb daar wel een visie over, maar het is aan minister Gabriels om op deze vraag te antwoorden.

Minister Jaak Gabriels : Het is mijn bedoeling om in de loop van de maand januari een voorstel voor expansie en een lineaire lastenverlaging te lanceren. We zijn momenteel naar de beste manier aan het zoeken om beide doelstellingen te bereiken.

De heer André Denys : Er zal dus een inspanning geleverd worden om de lasten zoals gevraagd lineair te verlagen. Dat zal ons toelaten in te gaan tegen economische tegenslagen.

De heer Frans De Cock : Volgens het regeerakkoord is de Vlaamse regering op het vlak van economisch overheidsinitiatief bevoegd voor normering en controle. Voorts dienen overheidsbedrijven geprivatiseerd te worden om ongewenste overnames en monopolievorming te vermijden. Op specifieke terreinen kan de overheid blijven sturen en waar de markt faalt, mag de overheid tussenkomen. De vernieuwde Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) kan dus de rol van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen (GIMV) gedeeltelijk, doch gewijzigd overnemen. De PMV kan bepaalde doelstellingen helpen verwezenlijken en mee privaat-publieke

samenwerking (PPS) organiseren.

Binnen dit regeerakkoord kan de GIMV alleen geprivatiseerd worden via een beursgang. In afwachting van een beter beursklimaat, kan men werk maken van de naamsverandering. Ten slotte staat de VLD nog altijd achter het voornemen om Gimvindus te vereffenen.

Het is ondertussen duidelijk geworden dat de nieuwe economie niet in staat is conjunctuurschommelingen te vermijden, wat niet betekent dat we de Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) mogen afschrijven. Iedereen is het er immers over eens dat ICT-investeringen de economie zullen doen groeien.

Innovatie blijft van levensbelang en dient daarom aangemoedigd te worden. De middelen voor wetenschapsbeleid en technologisch innovatiebeleid stijgen met 2 miljard frank. Voor Onderzoek en Ontwikkeling (O&O) wordt 1,5 miljard frank extra uitgetrokken.

Bovendien wordt het beleid structureel verbeterd. Het technologische basisonderzoek wordt uitgebouwd. Voorts wordt de werking van de verschillende onderzoeksinstellingen verbeterd en het basisonderzoek aan de universiteiten versterkt. Bovendien wordt de relatie tussen de universiteiten en het bedrijfsleven verstevigd. Ten slotte wordt het onderzoek niet versnipperd over de universiteiten en de onderzoeksinstellingen.

De heer Luc Van den Brande : De beheersovereenkomst met het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) had eind vorig jaar al vernieuwd moeten worden. Hoever staat minister Van Mechelen inmiddels ?

Minister Dirk Van Mechelen : Uit de doorlichting van het VIB bleek dat het systeem van de twee afvallers niet voldoet. We zijn dat systeem nu aan het hervormen. Er is voorts nog één universiteit die opmerkingen maakt over de enveloppe. Als de administratie, het VIB en die universiteit eind januari niet tot een akkoord zijn gekomen, zal ik de knoop doorhakken.

De heer Luc Van den Brande : Dat wordt al dertien maanden in het vooruitzicht gesteld.

Minister Dirk Van Mechelen : Het VIB is al vijf jaar actief en wordt nu pas voor het eerst geëvalueerd. Daar nemen we liever voldoende tijd voor. De vertraging is ook te wijten aan de gebruikte

modellen, maar we werken aan een nieuwe beheersovereenkomst die voldoende rechtszekerheid biedt.

De heer Luc Van den Brande : Ik ben voorstander van een grondige evaluatie, maar dat mag geen alibi zijn om helemaal niets te doen.

De heer Frans De Cock : Het Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT) fungeert voor de ondernemingen voortaan ook als enig loket. De regering maakt de procedures voorts eenvoudiger en transparanter.

De middelen worden niet zomaar verhoogd en precies daarom zal de VLD deze begroting steunen. (*Applaus bij de VLD, sp.a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Roland Van Goethem : Onze economie sputtert. We zijn te veel afhankelijk van buitenlandse gebeurtenissen om ons in te dekken tegen een recessie. De Vlaamse overheid is niet bevoegd voor monetair beleid. Maatregelen nemen die invloed hebben op de loonmassa, is bovendien bijzonder delicaat. Alleen op het vlak van taksen en lasten heeft Vlaanderen enige beleidsruimte. Vennootschapsbelasting en sociale zekerheid blijven vooralsnog echter federale bevoegdheden.

Ondanks alle beloftes werden de lasten voor Vlaamse bedrijven niet verlaagd. Om zijn concurrentiepositie te verstevigen moet Vlaanderen de politieke moed hebben om zelfstandig te beslissen om de lasten voor Vlaamse bedrijven te verlagen. Vlaanderen zou hierbij weinig budgettaire problemen ondervinden als er een einde zou komen aan de transfers naar Wallonië. Ook nu beschikt Vlaanderen echter over voldoende middelen. De versnelde schuldafbouw dient immers alleen om België een aanvaardbaar imago te verschaffen in Europa, ondanks het Waalse deficit. De middelen voor schuldafbouw zouden daarom beter gebruikt worden voor lastenverlaging voor de bedrijven. Deze maatregel zal trouwens een belangrijk terugverdieneffect tot gevolg hebben.

De Vlaamse regering moet Vlaamse belangen nastreven en de Belgische eisen naast zich neerleggen. (*Applaus bij het VB*)

De heer Peter De Ridder : Premier Verhofstadt heeft naar aanleiding van de recente betogingen voorgesteld om de vakorganisaties te betrekken bij de Europese Conferentie. Dat is positief. Ook Vlaanderen moet rekening houden met de geest van

de betogingen van de vakorganisaties en andersglobalisten : bij samenwerkingsakkoorden werd totnogtoe nog te weinig aandacht besteed aan sociale beschermingsmaatregelen, aan inspanningen op het vlak van democratie en aan de uitbouw van een goede dienstverlening voor de lokale bevolking.

We juichen de inspanningen toe van minister Van Grembergen in het kader van verschillende vredesinitiatieven in Noord-Ierland, Kosovo en Palestina-Israël.

We zijn verheugd dat het budget voor ontwikkelingssamenwerking verhoogd wordt. We steunen de beleidskeuze om de publieke opinie in Vlaanderen voor internationale solidariteit te sensibiliseren. De gemeentelijke convenants zullen een brede basis creëren voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

Vlaanderen moet na de regionalisering van ontwikkelingssamenwerking streven naar degelijke, ongebonden en goed georganiseerde hulp. De Vlaamse regering moet deze regionalisering terdege voorbereiden. Daarom moet dringend een Vlaamse werkgroep worden opgericht. In januari 2002 zal er immers al een federale werkgroep van start gaan.

Mijn fractie steunt het buitenlandse beleid van deze regering, maar vraagt een parlementair debat over de regionalisering van de staatshervorming. (*Applaus bij de VLD, de sp.a, AGALEV en VU&ID*)

Mevrouw Isabel Vertriest : Door de regionalisering van de landbouw wordt een meer coherent beleid mogelijk. De landbouw moet door de overheveling van bevoegdheden niet alleen sterker, maar ook groener worden. Zo zal bijvoorbeeld biolandbouw efficiënter kunnen worden ondersteund.

De minister wil terecht de maatschappelijke discussie over duurzame landbouw stimuleren. Landbouw en voedselveiligheidsbelangen immers de hele gemeenschap aan.

We moeten rekening houden met externe uitdagingen. Vlaanderen moet met name rekening houden met de terechte druk vanuit de ontwikkelingslanden om met minder handicaps op onze voedselmarkt terecht te kunnen, en met de toetreding van Oost- en Midden-Europese landen tot de EU. Landbouw vormt in sommige van deze landen nog 20 procent van de totale economische productie. De concurrentiepositie van de Vlaamse

landbouwers zal hierdoor beïnvloed worden. De uitbreiding zal de nieuwe lidstaten een stimulans geven en ervoor zorgen dat ze hun landbouwproductie nog kunnen opdrijven.

Als er geen bijsturing komt zal dat leiden tot nog grotere overschotten en dus nog lagere prijzen voor de landbouwers.

Gaan we ons verliezen in deze concurrentiestrijd ? Kunnen we de uitbreiding naar Oost-Europa niet eerder als een kans grijpen om de verhouding te herverdelen ? Kunnen we op die manier niet de milieudruk bij ons verlagen en de grondgebondenheid verhogen ? Die discussie moeten we op Vlaams en Europees niveau voeren.

Bovendien zal bij de verwachte productiestijging meer geld nodig zijn voor de exportsubsidies. Momenteel wordt er reeds 44 procent van het Europese budget besteedt aan landbouw. Het merendeel hiervan gaat naar exportsubsidies. Men zou met die subsidies moeten stoppen en het geld gebruiken voor duurzame landbouw. Op die manier kan er dan ook geld vrijgemaakt worden voor de ondersteuning van de familiale landbouw. Ook de federale premier heeft in zijn toespraak op het NGO-forum benadrukt dat de exportsubsidies voor de landbouw verminderd zullen worden. Hij vertelde er echter niet bij wat er met het gespaarde geld zou gebeuren.

Een van de oplossingen bestaat erin dat men een veel groter deel van het landbouwbudget spendeert aan het plattlandsbeleid. Er zou niet meer maar betere landbouw moeten komen. Het plattlandsbeleid heeft immers meer aandacht voor het milieu en voor de omgeving van het platteland.

De landbouw in de EU zal maar duurzaam kunnen zijn als de doelstelling van productieverhoging geschrapt wordt en die van de productiebeheersing beter uitgewerkt wordt. Op dit ogenblik ontvangen 25 procent van de bedrijven 75 procent van de steun. Door plafonnering en koppeling aan bijvoorbeeld arbeidscriteria kan de steun over de bedrijven beter verdeeld worden. Dat zal trouwens de enige mogelijkheid zijn om de inkomenssteun aan de landbouwers te redden en vooral de familiale en grondgebonden bedrijven te steunen.

Ten slotte wil ik nog pleiten voor een meer regionaal landbouwconcept in plaats van de huidige geglobaliseerde transportlandbouw. We zitten met een enorm mobiliteitsprobleem.

In die zin was het voorstel om de zetel van het Europese Voedselveiligheidsagentschap in Parma te vestigen, zeer ludiek. Mond- en klauwzeer heeft echter op een pijnlijke manier aangetoond tot wat het versassen van levende dieren op lange afstand kan leiden.

De heer André-Emiel Bogaert : Voor de landbouw wordt 2002 een scharnierjaar. Vanaf 1 januari moeten de Lambermontakkoorden inzake landbouw immers geïmplementeerd worden. Het is de vraag of dit zonder slag of stoot zal gebeuren. Het federale niveau zal immers blijven proberen om bevoegdheden te recupereren. De Vlaamse regering zal dan ook op haar strepen moeten blijven staan.

Werkgelegenheid is één van de belangrijkste beleidsdomeinen van elke regering en van elk parlement. De begroting van 2002 bevat dan ook een aantal belangrijke incentives om het hoofd te bieden aan de grootste noden. De speerpunt van het werkgelegenheidsbeleid in 2002 moet echter de reeds lang aangekondigde herstructurering van de VDAB zijn.

De gewesten blijven op het vlak van de buitenlandse politiek de kleine broertjes van het federale niveau. De Top van Laken was niet zo gunstig voor de constitutionele regio's. We gaan achteruit in plaats van vooruit. In de nieuwe Conventie van de EU krijgen de constitutionele regio's immers maar evenveel zitjes als de niet-constitutionele regio's en de steden.

Om een slabakkende economische conjunctuur tegen te gaan is het vertrouwen van de producenten even belangrijk als dat van de consumenten. Voorts heeft de Vlaamse poging om de druk op de federale regering op te voeren door te dreigen met een bijkomende belastingvermindering, weinig zoden aan de dijk gebracht. De notie budgettaire neutraliteit is immers behouden gebleven.

De ondernemingen stellen ook terecht vragen bij de degressieve versnelde afschrijving op investeringen enerzijds en de aftrekking voor milieueffingen anderzijds.

Niet alleen de arbeid maar ook het ondernemerschap worden blijvend geconfronteerd met te hoge lasten zowel op administratief als op fiscaal vlak. Minister Gabriëls kondigde daarover een groot actieplan aan. Het zou hierbij onder meer gaan over de bevordering van het ondernemerschap, de industrieterreinen, de opleidingscheques en de lastenverlagingen. De

Vlaamse regering zou daarover wat meer uitleg mogen geven.

Een belangrijk aandachtspunt blijft voorts de hervorming van het Waarborgfonds. De herijking van het waarborgsysteem kan de kostprijs, verbonden aan kredietverlening voor startende ondernemingen, sterk verminderen.

Positief is het optrekken van de beleidsvoorbereidende capaciteit door het administratief aantrekken van bijkomende specialisten. Vooral projecten zoals het Strategisch Plan voor de Ruimtelijke Economie hebben nood aan meer ambtelijke ondersteuning.

Op basis van de begrotingsdocumenten kan worden afgeleid dat er niet veel extra middelen bestemd worden voor economie, landbouw en energie. Anderzijds ziet men dat de inhaaloperatie voor het economische ondersteuningsbeleid wordt afgebouwd. De eerlijkheid gebiedt echter te zeggen dat de Vlaamse regering met een erfenis uit het verleden wordt geconfronteerd.

Ik doe ten slotte een oproep dat Vlaanderen in 2002 zo goed mogelijk zou bestuurd worden. Dat is een taak van de regering. Het Vlaams Parlement moet de werkzaamheden van deze regering controleren. Voorts dringt zich ook binnen dit halfroond een diepgaand debat op over de globalisering, ook .
(*Applaus bij VU&ID*)

De heer Jan Laurys : Bij de voorbereiding van deze bespreking heb ik niet alleen de begroting en de beleidsbrief nagekeken, maar ook de beleidsnota en het strategisch plan werkgelegenheid.

We kunnen het gedeeltelijk eens zijn met de visie van de beleidsnota waarin strategische doelstellingen en kritische succesfactoren worden opgesomd. In de beleidsbrief worden die doelstellingen herhaald, zonder veel concrete maatregelen in het vooruitzicht te stellen.

De werkzaamheidsgraad bedraagt nu 63,9 procent. Om de doelstelling van Lissabon, namelijk een tewerkstellingsgraad van 67 procent in 2004 te halen, moeten er elk jaar 30.000 jobs gecreëerd worden. Tot het begin van dit jaar is het aantal werkenden inderdaad toegenomen, maar dat is niet het gevolg van de activeringsprogramma's maar van het reguliere economische circuit. Zo heeft het federale Rosetaplan ongeveer 30.000 jongeren aan het werk geholpen, maar volgens een enquête van

het VEV zouden die mensen ook zonder deze maatregel aangenomen zijn. Sinds het verslechteren van de economische toestand liep de daling van de werkloosheid terug. Het aantal jongere en kortdurig werklozen nam opnieuw toe. Toch wordt het beleid niet gewijzigd. De ambities om de afgesproken norm inzake de werkzaamheidsgraad te halen, lijken dan ook wel erg ambitieus.

De kansengroepen hebben niet kunnen profiteren van het gunstige economische klimaat om hun achterstand op de arbeidsmarkt in te halen. In absolute cijfers is er een vooruitgang, maar de situatie van laaggeschoolden, ouderen en allochtonen blijft precair. De situatie van de allochtone werknemers is sedert 1995 onophoudelijk achteruitgegaan. Sinds de verslechtering van de economische conjunctuur zijn er geen bijstellingen gebeurd om aan de nieuwe situatie het hoofd te bieden. Er is overleg, maar er zijn geen concrete resultaten.

De gehandicapten die werden geïntegreerd in de lokale werkwinkels, stapten twee weken geleden uit het project omdat hun situatie niet kon worden verbeterd.

Onder het aantrekkelijker maken van de arbeid verstond men onder meer de regularisatie van de nepstatuten. Intussen zijn er 5.800 voltijds equivalenten (VTE) geregulariseerd. Alles samen werken er echter 30.000 VTE in nepstatuten. Er is dus nog heel wat werk aan de winkel. Alle DAC'ers zouden in 2005 moeten geregulariseerd worden, maar voor de gesco's is er nog geen enkel perspectief.

Over vrijwilligerswerk en zorgwerk werd alleen denkarbeid verricht; er zijn geen concrete maatregelen gepland. Voor kinderopvang is er een lichte uitbreiding in het vooruitzicht, maar blijft het aanbod absoluut onvoldoende.

Inzake het op elkaar afstemmen van arbeid en vrije tijd gaan we erop achteruit. Het federale model van het tijdskrediet wordt aangevuld door aanmoedigingspremies, maar het nieuwe systeem is slechter dan het vorige. De werknemers hebben minder mogelijkheden om hun loopbaan te combineren met gezin en vrije tijd.

Wat de individuele maatschappelijke ontplooiing voor iedereen betreft is er een mooi actieplan voor levenslang leren, maar er is niets concreets gerealiseerd. Het hefboomkrediet heeft de vroegere Vlamivorm vervangen en de aangekondigde

opleidingscheques worden pas in 2002 ingevoerd. Daarvoor is trouwens slechts 1,8 miljard frank uitgetrokken, met een maximum van 250.000 frank per bedrijf.

Het erkennen van verworven competenties, waarbij men getuigschriften zou kunnen krijgen voor ervaringen en opleidingen die men buiten de school heeft gekregen, geraakt niet uit de denkfase.

Het is onduidelijk of het op elkaar afstemmen van vraag en aanbod, en het samenbrengen van vacatures en werkzoekenden verbeterd is. De spanningsindex, dit is het aantal werkzoekenden per vacature, en de vervullingstijd worden door de conjunctuur bepaald en niet door de maatregelen.

De herstructurering van de VDAB is in het slop geraakt. Alleen over de verzelfstandiging van de meritdiensten is een ontwerp van decreet goedgekeurd door de Vlaamse regering.

In de lokale werkwinkels, die het paradepaardje zouden worden van het nieuwe beleid, zijn er problemen in de basisdienstverlening. Op dit ogenblik hadden meer dan zeventig werkwinkels operationeel moeten zijn, maar dat zijn er tot nog toe slechts 31. Veel gemeenten haken af wegens de onduidelijkheid. De lokale diensteneconomie is helemaal nog niet van de grond gekomen. Er is alleen een samenwerkingsakkoord met het federale niveau over de dienstencheques.

Een maatschappelijk gedragen visie over het werkgelegenheidsbeleid ontbreekt eveneens. De Vlaamse regering bezit geen reflex voor sociaal overleg. Op 17 november 2001 is wel het Vlaams Sociaal Pact afgesloten, maar dit betreft concrete doelstellingen op langere termijn. De inspraak bij het huidige beleid is veel beperkter. De aangekondigde Vlaamse CAO's zijn er nog steeds niet. Ook met de integratie van het Subregionaal Tewerkstellingscomité en het Streekplatform staat men nog geen stap verder. Men wil de provincies meer inspraak geven en zo een groter gewicht toekennen aan de politiek.

De werkgelegenheid is toegenomen dankzij de goede conjunctuur. Het regeerakkoord voorzag in een toename van 7.500 arbeidsplaatsen in de sociale economie, maar daarmee is nog niet begonnen. Er zijn alleen 300 werknemers meer in de sociale werkplaatsen.

Het was de bedoeling een administratieve

vereenvoudiging te realiseren. Daarom wilde de minister de bestaande procedures screenen op hun efficiëntie. Maar in de praktijk zijn de procedures op sommige domeinen nog ingewikkelder geworden.

Ten slotte is de aanpak van de sociale begeleiding in het Sabenadossier exemplarisch. Men laat de feiten op hun beloop en nadien probeert men alleen wat te schaven aan de gevolgen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Op 1 januari 2002 wordt de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel (BDBH) vervangen door het federale agentschap, dat de initiatieven van de verschillende gewesten moet coördineren. De gewesten hebben onderling echter al afspraken gemaakt. Op die manier heeft het federale agentschap zijn overbodigheid al aangetoond, nog voor het werd opgericht.

In de structuur van het agentschap is Vlaanderen nog slechter vertegenwoordigd dan in de BDBH. Daarom menen we dat Vlaanderen niet mag meebetalen voor dit agentschap en dat het in de raad van bestuur een legestoelpolitiek moet voeren.

De BDBH wordt op 1 januari 2002 opgedoekt en bijgevolg zou het logisch zijn het Vlaamse personeel ervan op te nemen in het organigram van Export Vlaanderen. De overheveling zou evenwel pas in oktober van volgend jaar gebeuren. De BDBH heeft geen nieuwe opdracht gekregen; de hele werklust werd overgenomen door Export Vlaanderen. Met het huidige personeelsbestand kan het werk niet worden uitgevoerd en dat gaat ten koste van de dienstverlening aan de Vlaamse bedrijven.

Voor extern economisch beleid is een bedrag van 38 miljoen euro uitgetrokken waarvan 23,5 miljoen voor Export Vlaanderen. Dat is een stuk minder dan de 26 miljoen euro die werden beloofd. Daarom moet in 2002 al meteen bespaard worden. Een aantal nieuwe initiatieven van Export Vlaanderen moet naar een latere datum verschoven worden. De Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland kregen de opdracht de laatste maanden van dit jaar geen nieuwe uitgaven te doen.

Ook volgend jaar zullen de activiteiten van Export Vlaanderen beperkt worden. De toegewezen middelen worden amper verhoogd ten opzichte van dit jaar .

De opheffing van de BDBH dreigt de dienstverlening aan exporterende bedrijven voor een

jaar in het gedrang te brengen. De overheveling van het Vlaamse personeel verloopt moeizaam. In het nieuwe federale agentschap blijft de onduidelijkheid op het vlak van bevoegdheden bestaan en Vlaanderen bevindt zich daar in een minderheidspositie.

Minister Jaak Gabriels : De samenvoeging van de herstructurering van de verschillende diensten en de overdracht van het personeel wordt nu voorbereid en begin volgend jaar uitgevoerd.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : De streefdatum wordt alvast niet gehaald en ik betwijfel of het zo snel zal gaan.

De middelen van Export Vlaanderen zijn onvoldoende om de instelling behoorlijk te laten werken. (*Applaus bij het VB*)

De heer Jos Stassen : Duurzaam ontwikkelen en ondernemen impliceert dat men uitgaat van een evenwicht tussen economische, ecologische en sociale belangen. Economische groei mag geen aanleiding geven tot het verbruik van meer grondstoffen of energie.

Men kan de ondernemingen opdelen in drie groepen. De eerste en grootste groep volgt de opgelegde milieunormen node en handelt enkel conform de wet. De tweede groep vindt dat zij een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft. Voor de derde groep is duurzaam ondernemen het uitgangspunt.

Het is een uitdaging voor de Vlaamse regering om ondernemingen te stimuleren om van de eerste naar de tweede groep over te stappen. De Vlaamse overheid heeft twee belangrijke instrumenten : een investeringsmaatschappij voor duurzaam ondernemen en ecologische expansiesteun.

Minister Dirk Van Mechelen : Wij zijn overeengekomen om geen categorie ad hoc voor duurzaam ondernemen op te stellen maar verhoogde steun te geven aan bedrijfsprojecten voor duurzaam ondernemen.

Minister Jaak Gabriels : Bij het herzien van de expansiesteun zal duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt zijn.

De heer Jos Stassen : Er moeten dan ook voldoende middelen uitgetrokken worden voor het innovatiebeleid en voor de expansiesteun. Minister

Gabriels stelt dat hij de ecologische expansiesteun wel zal uitvoeren maar een deel van dat budget zal bestemmen voor lineaire maatregelen. Lineaire verlaging moet echter door het federale niveau uitgevoerd worden. De ecologische steun mag niet verminderen.

De heer Luc Van den Brande : Wat verstaat minister Gabriels onder duurzaamheid ? Wat is het resultaat van het innovatiebeleid ? Met welk percentage stijgt het innovatief vermogen van de KMO's en van de grote bedrijven ten opzichte van de situatie bij het aantreden van deze regering ?

Minister Jaak Gabriels : Duurzaam ondernemen is het hanteren van een ontwikkelingsprocédé dat garandeert dat ook volgende generaties zullen beschikken over dezelfde grondstoffen. Het is dus ruimer dan enkel ecologie.

Minister Dirk Van Mechelen : Voor de KMO-programma's is voor 2 jaar een budget van 800 miljoen frank beschikbaar. Er zijn al voor 400 miljoen frank projecten ingediend en het IWT heeft projecten ter waarde van 240 miljoen frank vastgelegd. In de beheersovereenkomst van dat instituut staat dat ze op 2 jaar tijd tweemaal zoveel KMO's moeten bereiken. Dat lijkt te lukken.

De totale enveloppe van het IWT wordt opnieuw verhoogd. Door invoering van een forfaitaire regeling in het nieuwe besluit zullen allicht meer initiatieven sneller gesubsidieerd worden.

De goedkeuring van het besluit over de Vlaamse Innovatieve Samenwerkingsverbanden (VIS) geeft een decretale basis aan het clusterbeleid en moet toelaten meer programma's goed te keuren en de output ervan te toetsen.

De heer Luc Van den Brande : Ik kreeg nog geen antwoord op mijn vraag over de resultaten die de Vlaamse regering reeds behaald heeft. De Vlaamse regering neemt afstand van het clusterbeleid ten voordele van het VIS.

Minister Dirk Van Mechelen : Het VIS biedt meer mogelijkheden. Het clusterbeleid werd door de inspectie van Financiën bekritiseerd.

De heer Jos Stassen : Ik hoop dat ecologische innovatie geïmplementeerd wordt en dat de nodige middelen voor ecologische steun worden uitgetrokken. (*Applaus bij AGALEV*)

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling in plenaire vergadering

De voorzitter : Er is een voorstel tot spoedbehandeling voor een voorstel van resolutie van de heer Dewinter betreffende het gemeentelijk stemrecht voor vreemdelingen.

We zullen ons donderdag om 15 uur uitspreken over dit voorstel tot spoedbehandeling. (*Instemming*)

ONTWERPEN EN VOORSTEL VAN DECREET

Begrotingen 2002 en wijziging successierechten zorgkinderen

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001.

De heer Jan Loones : De N-VA heeft zichzelf uitgeroepen tot het geweten van deze regering en zal deze begroting dan ook beoordelen op basis van het regeerakkoord. Deze begroting is zeer belangrijk. We zijn halfweg en kunnen onderzoeken of de vooropgestelde ambities zullen worden waargemaakt. De onrust daarover neemt immers toe, ook bij leden van de meerderheid.

Zo is er de algemene dreiging van de ontsporing van de begroting, waarover we in februari 2002 een oordeel zullen kunnen vellen. Daarnaast zijn er de Lambermontakkoorden en is er de uitspraak van de minister-president dat zij niet het eindpunt vormen van de invulling van het institutionele deel van het regeerakkoord. Hoe zit het met de uitvoering van het geïntegreerde loket voor de gemeentelijke, provinciale en Vlaamse dienstverlening en van het sociaal huis ? Er is ook heel wat achterstand op het vlak van onder meer de aankoop van natuurgebieden, de bouw van sociale woningen, het wetenschappelijke onderzoek en de terugdringing van het aantal verkeersslachtoffers. De N-VA zal deze begroting dan ook niet unaniem goedkeuren.

Het departement Toerisme kan als hefboom worden gebruikt. De beleidsnota Toerisme was een

omvangrijk en belangrijk werkstuk, dat op veel steun kon rekenen. De verwachtingen waren daardoor hooggespannen en de kans op een desillusie is dan groot. Waar de minister in het begin het voordeel van zijn maagdelijkheid genoot, pakt de sector hem ondertussen al heel wat kritischer aan. Ik verwijs naar de - inmiddels uitgeklaarde - spanningen met de kampeersector en de kritiek van de Vlaamse Vereniging voor Reisbureaus.

Ook onze fractie wordt ongeduldig, wat geresulteerd heeft in een met redenen omklede motie met tien aandachtspunten. Een positieve prestatie van de minister zijn de verwezenlijkingen op het vlak van het sociale toerisme. Het projectplan 'Toerisme voor allen' zal uiteindelijk moeten resulteren in een nieuw decreet.

De heroriëntering van de toeristische sector vraagt om een doelgroepgerichte aanpak en om een nieuwe structuur van de sector. Begin juli 2001 vond hierover een conferentie plaats, waar interessante voorbeelden uit andere landen aan bod kwamen. Deze materie verdient onze aandacht : de vakantieparticipatiegraad in Vlaanderen bedraagt slechts 47,6 procent, twee derde van de thuisblijvers doet dat bovendien tegen zijn zin.

Minder positief is de niet-realisatie van het strategische project om de merknaam Vlaanderen te promoten. Er zouden een merknaam en logo worden uitgewerkt, die in alle briefwisseling en promotiemateriaal moet worden gebruikt door iedereen die met het toeristische product Vlaanderen werkt. Deze merknaam zou een mobiliserend effect hebben. Er zou ook een programma worden uitgewerkt om deze merknaam te populariseren. Dit alles was gepland voor 2000, maar eind 2001 is er nog steeds niets gebeurd. Zal er werk van worden gemaakt in het feestjaar 2002 ?

Het programmadecreet voorziet in een reële stijging van de subsidies voor de Zoo van Antwerpen, wat we toejuichen. We zijn wel voorstander van een naamswijziging in bijvoorbeeld 'De dierentuin van Vlaanderen'. Dat idee werd vroeger al geopperd door de minister. Is daar nog steeds sprake van ?

Minister Renaat Landuyt : De tekst van de heer Laurys was zo negatief, dat ik hem heb opgevraagd. Ik hoop er heel wat wijze lessen uit te trekken.

Ik ben blij dat ik mijn maagdelijkheid in de toeristische sector ben verloren. Een te welwillende houding van de sector zou me immers zorgen baren :

ik denk immers vooral aan de klanten.

Ik heb wel al de merknaam 'de Kust' geponeerd, omdat alle besturen van de kustregio daar ook achter stonden. De NMBS weigert ondertussen wel ons logo te gebruiken in Franstalige brochures. Voor de merknaam 'Vlaanderen' is het maatschappelijke draagvlak onvoldoende groot, maar er wordt aan gewerkt. Met dien verstande dat toeristische politiek niet kan worden verengd tot propaganda voor Vlaanderen.

De heer Luc Van den Brande : Bij uw aantreden startte u met een tabula rasa. Het is dan ook normaal dat u nu vaststelt dat continuïteit belangrijk is. Het duurt immers even vooraleer een nieuwe merknaam bekend wordt.

De heer Jan Loones : Omdat Vlaanderen meer is dan alleen maar de kuststreek, moeten we het nieuwe logo beter verspreiden. Het is waar dat minister Landuyt in de eerste plaats voor de toeristen werkt, maar omdat de producenten het beleid mee realiseren is het belangrijk de relatie met hen te onderhouden.

Minister Renaat Landuyt : Bij mijn aantreden was continuïteit moeilijk : we begonnen met een wit blad. Met de producenten heb ik maar twee conflicten. Enerzijds heeft een voorzitter een pamflet geschreven nadat hij zijn benoeming miste. Anderzijds laat de Unie van Zelfstandige Ondernemers (Unizo) geen campinghouders zonder vergunning meer toe als lid.

De heer André Moreau : Ik steun het streven van deze regering om tegen 2010 tien procent van ons landbouwareaal biologisch te bewerken. Maar hoe zal de overige 90 procent evolueren ? De huidige landbouw moet zich kunnen aanpassen aan de vereisten van de duurzame landbouw : er is nood aan een evenwichtige wisselwerking tussen de economische, ecologische en sociale dimensie. Er moet wederzijds respect zijn tussen de landbouwers en de rest van de samenleving. Door de opeenvolgende crises, de rechtsonzekerheid, de administratieve last en het slechte imago staan veel landbouwbedrijven onder druk. Er is nood aan een sociaal toekomstperspectief opdat de landbouw niet zou marginaliseren.

Minister Dua wil de administratie vereenvoudigen door middel van het eenloketprincipe en een uniek identificatienummer. Dat unieke nummer kan het BTW-nummer worden. Maar van de aangekondigde

vereenvoudiging merken wij nog maar weinig.

Minister Vera Dua : De regionalisering van de landbouw biedt inderdaad de kans om voor één loket te zorgen. Dat zal gebaseerd worden op het loket voor steunregelingen. Maar onder meer op het vlak van de informatica zijn nog heel wat aanpassingen nodig.

De heer André Moreau : Ik ben het altijd eens geweest met een vrijwillige afbouw van de varkenshouderij.

Het amoniakemissieplan is economisch niet haalbaar. We moeten de Europese richtlijn naleven, maar landbouwers moeten tijd en middelen krijgen om zich aan te passen.

Hoe zal de aangekondigde groundbank precies werken ? Ik pleit ervoor de sector inspraak te verlenen.

Omdat ik geen steunprogramma vind voor de visserijsector, vraag ik dat daarvoor tijdens de begrotingscontrole middelen worden vrijgemaakt. Ten slotte pleit ik voor een aanpassing van het investeringsbeleid voor de glastuinbouwsector.

Ik zal het landbouw-, tuinbouw- en plattelandsbeleid kritisch blijven volgen en verdedigen. (*Applaus*)

Minister Vera Dua : Ik zal u straks eens tonen welke begrotingsartikelen op het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Agricultuursector (FIVA) slaan.

De heer André Moreau : Ik steun uw beleid, maar roep de hele regering op meer middelen vrij te maken voor de landbouw. (*Applaus*)

De heer Miel Verrijken : De oorlog tegen het terrorisme zou de minister voor Buitenlandse Aangelegenheden ertoe moeten aanzetten een oorlogskabinet op te zetten opdat Vlaanderen zijn stem ook kan laten horen.

Na 11 september zegde de heer Coveliers dat België zich moet verontschuldigen. Vlaanderen moet het recht krijgen om zich te verontschuldigen tegenover de NAVO omdat België voorbehoud heeft gemaakt bij de NAVO-resolutie. Dit voorbehoud was het gevolg van het verzet van twee vice-premiers.

Winston Churchill heeft ooit gezegd dat een oorlogskabinet blijf moet geven van waakzaamheid

en van respect voor eigenwaarde. Ik wil in dit kader hulde brengen aan de 33 Europeanen die in een vliegtuigkaping hun leven hebben gegeven om het Witte Huis te sparen. Met de blote hand zijn de westerlingen de met messen gewapende islamieten te lijf gegaan. Deze gebeurtenis is symbolisch voor de essentie van de westerse beschaving : iedereen, ook een parlement, heeft het recht de westerse waarden te verdedigen.

België heeft zijn relaties met Israël verknoeid. In de Waalse scholen wordt een pamflet van staatssecretaris Boutmans verspreid waarin Israël als agressief en vijandig wordt bestempeld. We zullen alles in het werk stellen om te beletten dat dit pamflet ook in Vlaamse scholen terecht komt.

We zullen deze begroting uiteraard niet goedkeuren. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : We behandelen nu het hoofdstuk Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

Mevrouw Sonja Becq : Voor het zomerreces eisten de groenen een deel van de Lambermont-middelen op voor Welzijn. Minister Vogels kondigde aan dat ze hiervan 30 miljard frank wilde gebruiken om eigen accenten te leggen. In de huidige begroting blijkt dat er van dit plan weinig is terechtgekomen. Minister Vogels eiste bijvoorbeeld 3 miljard frank om de wachtlijsten weg te werken, maar krijgt slechts 800 miljoen frank. Ze vroeg 1,5 miljard frank voor jeugdhulpverlening, maar kreeg slechts 150 miljoen frank.

De lastenverlaging mag niet de enige prioriteit zijn van deze regering. Heel wat beloftes op het vlak van welzijn werden niet nagekomen.

Minister Mieke Vogels : Het plan van 30 miljard frank inventariseert de behoeftes. Het gaat om een planning op middellange termijn. Dit jaar werd 800 miljoen frank vrijgemaakt om de wachtlijsten weg te werken. Sinds de oprichting van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) zijn er nog nooit zoveel middelen vrijgemaakt.

Er moeten uiteraard nog meer inspanningen gedaan worden, maar deze regering heeft tenminste de verdienste dat ze de wachtlijsten eindelijk heeft zichtbaar gemaakt en dat ze een concreet plan heeft opgesteld om de wachtlijsten weg te werken. Dat is meer dan wat van de vorige regering kan gezegd worden.

Mevrouw Sonja Becq : In 2000 beloofde de minister 1,5 miljard frank aan personen met een handicap; nu blijkt dat er slechts 715 miljoen frank beschikbaar is. Bovendien werd een vergunningsstop voor residentiële voorzieningen ingevoerd. Dat de wachtlijsten werden zichtbaar gemaakt is geen verdienste van deze, maar wel van de vorige regering.

Dit jaar kreeg de minister voor slechts 800 miljoen frank van de beloofde 3 miljard frank. Die 800 miljoen frank is bestemd voor niet minder dan 4000 wachtenden, zonder daarbij rekening te houden met de kinderen. Bovendien hopen ook nog 2000 personen met een persoonlijk assistentiebudget (PAB) een beroep te kunnen doen op deze middelen.

Achthonderd miljoen frank is een stap in de goede richting, maar volstaat lang niet. Er zijn structurele investeringen nodig in deze sector. De vraag naar een beleid op lange termijn krijgt momenteel geen antwoord. De oplossing via het oprichten van een taskforce voor de besteding van persoonsgebonden budgetten is een individuele oplossing maar gaat niet gepaard met langetermijnperspectieven. Bovendien vragen wij de nodige garanties voor wie niet in dit persoonsgebonden systeem instapt.

Voor 2003 wordt een nieuw decreet op geïntegreerd ouderenbeleid in het vooruitzicht gesteld. We erkennen dat er nood is aan een vernieuwd ouderenbeleid. Men moet vandaag immers investeren in de zorg voor morgen. Het geldt dat het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) nu uittrekt voor de ouderen- en thuiszorg, volstaat echter helemaal niet.

Vorig jaar werd hier een decreet goedgekeurd waarbij de begrote middelen die niet werden opgebruikt, gestort zouden worden in het FEU. Dit fonds bestaat momenteel uit 12 miljard frank. Waarom is men er echter nooit in geslaagd om voor de investeringen in nieuwe welzijnsvoorzieningen uit dat fonds bijkomende middelen te halen? We zullen de minister kritisch blijven volgen bij de middelen die ter beschikking worden gesteld.

De minister plant voor volgend jaar 6 acties en 7 processen. We zullen ze kritisch volgen vanuit het perspectief van toegankelijkheid, betaalbaarheid, subsidiariteit en respect voor de zwakke gebruiker.

De opvolging van het Vlaams intersectoraal akkoord is ook zeer belangrijk, temeer daar recent beslist is 300 miljoen frank van de middelen uit dit akkoord

naar het financieringsfonds over te dragen. Voor ons is het belangrijk te weten waar de minister deze middelen weghaalt.

Minister Mieke Vogels : Die 300 miljoen frank is afkomstig van de begroting van minister Landuyt. Het betreft het Vlaams intersectoraal-akkoord voor de tijdskredieten en heeft niets te maken met de verbintenissen die aangegaan werden binnen de welzijnssector.

Mevrouw Sonja Becq : In het dossier van de kinderopvang heeft de minister één prioriteit : de uitbreiding van de kinderopvangvoorzieningen. De onrust bij de opvanggezinnen is echter groot omdat men de onthaalmoeders verplicht in te stappen in het nieuwe statuut. Veel onthaalmoeders zullen de voor- en nadelen afwegen en stoppen met de opvang. Zij zijn niet bereid om 5 procent van hun inkomen in te leveren en er niets voor in de plaats te krijgen. De minister stelt blijkbaar alle hoop in de opvang door private opvanginstellingen. Als dit zo is, vragen wij garanties voor kwaliteit en betaalbaarheid. Dit zijn immers elementen die structureel deel uitmaken van een gesubsidieerde kinderopvang.

In de begroting vinden wij amper iets over preventie zowel voor drugs als voor gezondheidszorg, over gezinsbeleid en over de noodzakelijke uitbreiding van de thuiszorg.

De minister heeft ongetwijfeld een druk jaar achter de rug. Er worden immers heel wat aankondigingen gedaan en ideeën gelanceerd. Ze voert promotie en ze bekroont experimenten. Voor volgend jaar worden er 5 decreten aangekondigd en 2 beleidsnota's. We wachten echter wel reeds meer dan een half jaar op het decreet dat de huwelijksbureau's moet afschaffen en op het decreet dat de experimenten inzake bijzondere jeugdzorg wettelijk moet schragen. De voorbije 2,5 jaar mochten we één beleidsnota en een ontwerp van decreet bespreken en goedkeuren. We rekenen er dan ook op dat de minister er nu toch wat vaart achter zet. (*Applaus bij CD&V*)

Mevrouw Patricia Ceysens : Naar aanleiding van een werkbezoek aan een Limburgse instelling voor personen met een handicap wil ik mijn bijdrage beperken tot het beleid terzake. De ouders waren immers radeloos. Hun kinderen kunnen immers aanvankelijk terecht in een internaat en semi-internaat. Wanneer ze echter 21 jaar worden, keren ze vaak noodgedwongen terug naar huis omdat de wachtlijsten te lang zijn.

Het beleid rond personen met een handicap heeft dit jaar een prominente plaats ingenomen in de werkzaamheden van de commissie, met twee baanbrekende voorstellen van decreet. Bij confronterende gesprekken heb ik vaak de indruk dat we nog steeds niet genoeg hebben gedaan. In 2002 zal er 800 miljoen frank bijkomen voor het Vlaams Fonds. Het is echter de vraag op welke manier die middelen zullen worden toegewezen. Ik voel immers een onderdrukte vijandigheid ten opzichte van het PAB en het persoonsgebonden budget (PGB). Het is alsof er tegengestelde belangengroepen aan het werk zijn. Eerst werd er gelobbyd voor personen met motorische handicap, nu voor diegenen met een geestelijke handicap. Iedereen krijgt een toegangsticket tot het VFSIPH. Alleen is dit vaak onvoldoende en gaat het niet snel genoeg. De middelen voor 2002 moeten dan ook tastbaar zijn. In de eerste plaats moet er aan de wachtlijsten gewerkt worden, maar het risico bestaat dat de middelen weinig tastbaar worden besteed.

Los daarvan moeten we nu dringend nagaan hoe het staat met de financiering binnen het VFSIPH. Ondanks alle kritiek die mijn fractie al geleverd heeft op Kind & Gezin, moeten we erkennen dat het gebruik van de financiële middelen daar nog doorzichtiger is. Daarom vragen we dat er binnen het Vlaams Fonds werk zou gemaakt worden van een financieel draaiboek. Meer dan de helft van het budget van Welzijn gaat immers naar mensen met een handicap.

De wijziging van het VIPA-decreet werd uit het programmadecreet gehaald na een eenparig advies van de Commissie voor Welzijn. We hebben echter niet besproken wat er dan wel met het VIPA moet gebeuren. Daarvoor moet in 2002 een oplossing worden gevonden. Hoe zal het aangekondigde onderzoek naar VIPA verlopen? Wordt er dan een ander decreet ingediend? (*Applaus*)

Mevrouw Marijke Dillen : De begroting voor Welzijn is een belangrijk onderdeel van de totale Vlaamse begroting. Ze kent een stijging met 7,26 procent. Heel wat middelen worden vrijgemaakt voor nieuw beleid en er worden ambitieuze doelstellingen aangekondigd, maar er wordt niet geconcretiseerd hoe dat in de praktijk zal worden omgezet. Er zijn veel keuzemogelijkheden, maar geen concrete verbintenissen. Ik vraag me trouwens af of de budgetten zullen volstaan voor de realisatie van al die plannen.

De duidelijke thematische lijn van de beleidsbrief

vinden we niet terug in deze begroting. Nochtans hoort die de financiële vertaling van de beleidsbrief te zijn. Binnen de sector Welzijn is er een groot gebrek aan coördinatie tussen de programma's en de projecten. Verschillende dossiers zijn verspreid over verschillende hoofdstukken en dat leidt tot een versnippering van de middelen. Een dergelijk systeem is niet bevorderlijk voor de doorzichtigheid van de begroting.

De minister formuleert positieve doelstellingen, maar toch blijft een aantal fundamentele uitdagingen van onze samenleving onbeantwoord. Zo mis ik een grondig uitgewerkt gezinsbeleid. Nochtans blijft het gezin de hoeksteen van onze samenleving. Deze regering besteedt wel bijzondere aandacht aan andere groepen in onze samenleving, onder meer aan de holebi's. Die aandacht wordt ook vertaald in financiële middelen.

Ook voor allochtonen, asielzoekers en illegalen worden financiële middelen uitgetrokken, zonder dat daaraan plichten worden gekoppeld. Die middelen worden verspreid over verschillende basisallocaties. Daarom had ik graag een overzicht gekregen van de totale middelen die aan deze doelgroepen worden toegekend. Aan de eigen kansarme bevolking wordt niet dezelfde aandacht besteed. In Vlaanderen wordt nog 5 procent van de kinderen geboren in kansarme gezinnen.

Deze begroting illustreert duidelijk dat de Vlaamse onafhankelijkheid zo snel mogelijk moet worden gerealiseerd. De Vlaamse bevoegdheden blijven te beperkt en dat is een hinderpaal voor een goed beleid. Er wordt wel overleg gepleegd met het federale niveau, maar dat volstaat niet.

Bij de begrotingsbespreking en in de beleidsbrief heeft de minister voor volgend jaar veel ontwerpen van decreet aangekondigd.

- *De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ik vraag me af of men dat binnen een dergelijk kort tijdsbestek zal kunnen realiseren, ook al komt de commissie voor Welzijn regelmatig samen. Daarom had ik graag vernomen wat de prioriteiten van de minister zijn (*Applaus bij het VB*).

De heer Guy Swennen : Vooreerst wil ik de minister feliciteren met een aantal beleidsmaatregelen die ze voor de volgende jaren gepland heeft en in het bijzonder met het

gebruikersgestuurde welzijnsbeleid. De zorgverzekering is een stap voorwaarts en dat geldt ook voor het forensische welzijnswerk, voor de organisaties waar de armen het woord nemen, voor het gelijkekansenhuis en voor het minderhedenbeleid.

Op een aantal andere gebieden blijft het beleid vager en zijn er tegenstrijdigheden. De inclusieve aanpak is een rode draad in de beleidsbrief, maar de invulling van dit begrip is soms gering. Vooral in het huisvestings- en in het grootstedenbeleid is concretisering noodzakelijk. Verschillende ministers zijn daarvoor bevoegd, maar de sector welzijn kan vooral een rol spelen op het vlak van inclusief beleid.

De beleidsbrief is ook kort over het opbouwwerk. Nochtans bepalen de werkvormen van die sector mee of een sociaal huisvestingsbeleid en een grootstedenbeleid succesvol worden.

De Gezondheidsraad vraagt meer middelen en pleit voor een beter onderscheid tussen zijn functies : overlegstructuur en adviesorgaan. Het is onduidelijk of de Vlaamse Gezondheidsraad apart van de Gezins- en Welzijnsraad zal blijven bestaan.

Het volstaat niet dat de inspectie de boekhouding controleert. In het kader van het kwaliteitsbeleid heeft een grondige doorlichting van het handelen van de hulpverlener een meerwaarde. In de gezondheidszorg koos men voor visitatie. Dat wordt nu verworpen door het departement Welzijn. Hierover moet worden nagedacht.

Wij juichen het aangekondigde eenvormige kwaliteitsdecreet toe, maar men moet verder gaan dan het eenvormig maken van de instrumenten voor kwaliteitszorg. De integratie mag sneller gaan.

In het protocolakkoord eerstelijnsgezondheidszorg tussen de federale en de Vlaamse regering worden de geïntegreerde diensten thuiszorg erkend. Er bestond reeds geïntegreerde thuiszorg met de bediening van de thuisblijvende patiënt vanuit één loket en één organisatie.

De nieuwe geïntegreerde diensten eerstelijnszorg zouden de patiënt thuis begeleiden of eerder de vorm aannemen van een soort regionale coördinerende koepels. Er zijn al veel koepels op regionaal en subregionaal niveau en er zijn al regionale zorgdiensten. De minister voegt er nog één structuur aan toe : het Samenwerkingsinitiatief

Eerstelijnsgezondheidszorg. De bedoeling van dit initiatief is niet duidelijk. Het is noodzakelijk de initiatieven op elkaar af te stemmen.

De zorgverzekering zal centraal komen te staan in het welzijnsbeleid. De bestaande subsidiekanalen zullen de burger tot rechtstreekse participant maken, die ook verantwoordelijkheid draagt voor het systeem, en in ruil zorg op maat krijgt. We kijken met verwachting uit naar de resultaten. *(Applaus)*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : We steunen de zes acties en de zeven processen in de beleidsbrief. Ik vraag aandacht voor de allochtone jongeren. De minister-president zei in de Kleurennota, ondertussen verder uitgewerkt in het Pact van Vilvoorde, dat Vlaanderen in 2010 een open en verdraagzame samenleving moet zijn waar iedereen volwaardige kansen heeft om aan het maatschappelijke en politieke leven deel te nemen. In 2010 moet de achterstand van de kansengroepen bij de deelname aan het arbeidsproces weggewerkt zijn.

In 2010 zijn de pubers van vandaag jonge volwassenen. Hun ervaringen nu bepalen hoe zij onze samenleving dan vorm zullen geven. We kunnen niet tolereren dat allochtone jongeren een beduidende achterstand hebben aan het einde van het lager onderwijs. Als etnische afkomst gehanteerd wordt als criterium voor toegang tot het onderwijs, wordt hun zelfbeeld aangetast.

Criminaliteit moet aangepakt worden, ook bij allochtone jongeren. De verschillende allochtone gemeenschappen moeten echter actief betrokken worden. Men mag hen niet discrimineren of incorrect behandelen.

We hebben niet alleen behoefte aan repressieve maatregelen, maar ook aan preventie en hulpverlening. De minister zei in de commissie dat het integratiebeleid geëvalueerd moet worden. Ik ben het daarmee eens. Maar het schrijven van een nieuw minderhedendecreet zal niet volstaan. We hebben niet kunnen zorgen voor een groei van de werkgelegenheid voor allochtonen.

Daarom pleit ik voor een actualisering van het strategische plan voor de minderheden en van de Kleurennota.

De regering heeft resoluut de kaart getrokken van het onthaalbeleid. Ik hoop dat ze dat ook zal doen voor het emancipatie- en minderhedenbeleid. Agalev

zal de minister daar zeker in steunen. (*Applaus bij AGALEV*)

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : We staan voor belangrijke maatschappelijke uitdagingen. Grote groepen van de bevolking hebben het gevoel er niet bij te horen en voelen zich daar zelfs schuldig om. Ik denk aan de ouders van mentaal gehandicapte jongeren, aan zorgbehoevende ouderen die geen opvang vinden, aan de huisvestingsproblemen van mensen die in armoede leven en aan nieuwkomers die wordt verweten geen Nederlands te kennen, terwijl ze allang op wachtlijsten staan. Het gaat hier om diep menselijke vragen om zekerheid.

Het probleem van de inburgering is zeer complex. De groep nieuwkomers is zeer divers, dus een eenduidige oplossing behoort niet tot de mogelijkheden. Deze regering noemt de inburgering een beleidsprioriteit, maar woorden alleen volstaan niet. Het publiek leeft ondertussen wel in de illusie dat de overheid daadwerkelijk werk maakt van een opvang van de nieuwkomers en dat een falen louter is toe te schrijven aan de onwil van de doelgroep. De nieuwkomers verwachten op hun beurt een inburgeringsplan dat er vaak niet is.

Deze nieuwkomers vormen een welomlijnde doelgroep : het gaat om meerderjarige nieuwkomers met bepaalde achterstandskenmerken. Het gaat om migranten die hier al langer zijn, maar nooit voldoende kansen kregen; om migranten die een basiscursus Nederlands kregen en allang wachten op de vervolgcursus; of om de mensen die wel de Nederlandse taal kennen, maar nooit genoeg andere kansen werden geboden. Deze groepen komen echter wel zeer bedreigend over op onzekere mensen.

Ik heb de begroting erop nagelezen om na te gaan welke middelen er naar de inburgeringstrajecten gaan. In de begroting 2000 was er sprake van 1.430 trajecten die de gemeenten met eigen middelen hadden georganiseerd en 1.730 trajecten binnen de Vlaamse begroting. In 2001 komen daar 400 trajecten bij en in 2002 nog eens 1.000. Dat wil zeggen dat dan 34 procent van de doelgroep wordt bereikt, of slechts één op drie. Voeg daar de 50.000 geregulariseerden en de lange wachtlijsten Nederlands tweede taal aan toe, en men weet hoe groot de problemen zijn. De VDAB zegt slechts een vierde van de werklozen met ernstige taalachterstand een taalopleiding te kunnen aanbieden.

Deze cijfers zijn zeer ontluisterend. CD&V is

voorzitter van een verdere uitbouw van het onthaalbeleid, en pleit voor een eerlijke en volledige communicatie met de bevolking. We moeten duidelijk durven maken dat slechts een derde van de nieuwkomers een inburgeringstraject krijgt aangeboden.

De voorzitter : We bespreken nu de volgende bevoegdheden : leefmilieu, natuurbehoud, ruimtelijke ordening, openbare werken, mobiliteit en energie.

De heer Paul Wille : De leefmilieubegroting verschilt van de begroting van vorig jaar. Zo heeft de minister zeer goed geluisterd naar de opmerkingen van het Vlaams Parlement en van het Rekenhof. De rekeningen van het Minafonds werden uitgezuiverd en transparanter gemaakt. De begroting werd ook voor het eerst in euro opgesteld, wat een vergelijking voor een leek als ik niet eenvoudig maakt.

De begroting van het Minafonds is veel duidelijker dan vroeger. De uitgavenzijde werd verder opgesplitst, waardoor een betere controle mogelijk is. Bovendien zijn de werkdotaties niet langer terug te vinden in de begroting van het fonds, maar in de gewone begroting. De middelen worden dus wel degelijk nog steeds besteed.

Aan de inkomstzijde noteren we, ondanks de grondwaterheffing, toch nog een daling van de heffingen met 3 procent. Bij de overdrachten tellen we 1 miljard frank meer dan het jaar daarvoor. Het aanleggen van een pot is echter niet altijd positief. Er is ook een extreme daling van de dotatie aan het fonds.

Minister Vera Dua : Ik heb u wellicht verkeerd begrepen, want ik heb het hoogste uitgavenpercentage.

De heer Paul Wille : Inderdaad, maar die pot is in het verleden aangelegd.

In de financieringsdiscussie volg ik nauwlettend de verhouding tussen heffingen en dotaties. Die verhouding is van 51/49-procent vorig jaar geëvolueerd naar 67/33-procent, waardoor we - mogelijk eenmalig - opnieuw op het niveau van 1996 zijn terechtgekomen.

De uitgaven stijgen lichtjes. De dotatie aan Aquafin stijgt minder dan het vooropgestelde groeipcentage en de MAP-middelen dalen. Voor ambtshalve

bodemsanering en de aanleg van gemeentelijke riolen moeten extra middelen vrijgemaakt worden. Dankzij de gestegen kredieten krijgt natuur opnieuw de verdiende aandacht.

De Vlaamse leefmilieubegroting tracht de trend van dalende inkomsten en stijgende uitgaven bij te benen. Vergelijken is moeilijk gezien de fictieve uitgavendaling als gevolg van de overheveling. De aanbevelingen uit de financieringsresolutie worden wel nageleefd. De verhouding tussen de algemene middelen en de heffingen evolueert in het nadeel van de heffingen. Omdat de financieringsevoluitie maar één jaar meer geldig is, moeten we ons daar eens grondig over buigen.

Om de bereikte resultaten te bestendigen zijn bijkomende middelen nodig. De vraag is of die bijkomende middelen uit de algemene middelen moeten komen, dan wel uit heffingen. Aangezien de VLD voorstander is van regulerende heffingen, moeten de algemene middelen verhogen tenzij de inkomsten uit overheidsinvesteringen worden gebruikt. Samen met de heer Lachaert heb ik daartoe een voorstel van decreet ingediend.

Zowel in de beleidsbrief als in de begroting wordt terecht veel aandacht besteed aan bos en natuur. Het natuurdecreet is het gepaste kader om de doelstellingen uit de regeerverklaring te realiseren. Ik begrijp dat de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en het Integraal Verweings- en Ondersteunend Netwerk (IVON) grondig voorbereid moet worden, maar toch hoop ik dat de procedure volgend jaar al ingezet kan worden.

Europa heeft Vlaanderen terecht op de vingers getikt voor het niet omzetten van de vogel- en habitatrichtlijnen. Veel, maar niet alle zones zullen samenvallen met VEN en IVON en daarom stelt de VLD voor beide operaties gecombineerd uit te voeren.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goeij : Moet dat gebeuren aan de hand van een voorstel of van een ontwerp van decreet ?

De heer Paul Wille : Ik maak me daar niet druk om. Het moet in de eerste plaats snel gebeuren.

Om chaos en rechtsonzekerheid te vermijden moeten de beschermde zones afgebakend worden op basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De VLD pleit ook voor uniforme procedures. De

informatie- en inspraakprocedures voor de afbakening van de ruimtelijke plannen en voor VEN en IVON zijn absoluut niet gelijklopend.

Minister Dirk Van Mechelen : In de aanvullende regeerverklaring is er overeenstemming bereikt om die procedures op elkaar af te stemmen.

De heer Paul Wille : Eigenaars en gebruikers moeten het recht krijgen zich uit te spreken en bovendien moeten hun rechten gerespecteerd worden. Als de bestemming van een gebied wijzigt, wat tot inkomstenverlies kan leiden, is een billijke vergoeding aangewezen. De overheid moet die gebieden desnoods aankopen.

In dit kader moet het proportionaliteitsbeginsel worden geëerbiedigd. Er moet zoveel mogelijk gekozen worden voor medebeheer op basis van beheersovereenkomsten. Dit is niet alleen voordelig voor de eigenaars; het spaart ook kosten uit voor de overheid. We zijn bereid om onze volle steun te verlenen aan de afbakening die door Europa geëist wordt in het belang van een betere milieukwaliteit.

Ik zal me niet uitspreken over de vraag van de oppositie; we zullen daarover in de commissie kunnen debatteren.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goeij : U laat het dus in het midden of de omzetting van de twee Europese richtlijnen de verantwoordelijkheid is van de regering of van het parlement ?

De heer Paul Wille : U wil deel uitmaken van het probleem en wij van de oplossing. Dat is het grote verschil. (*Applaus bij de VLD*)

Minister Vera Dua : Ik ben blij dat mevrouw Merckx-Van Goeij het belang van de richtlijnen inziet en dat ze vindt dat die in het decreet over het natuurbehoud moeten worden geïmplementeerd. We proberen momenteel een Europese veroordeling te ontlopen omdat de vorige regering keer op keer nagelaten heeft om deze richtlijnen om te zetten.

De heer Erik Matthijs : Leefmilieu is geen prioriteit voor deze regering. De middelen in de begroting dalen immers ten opzichte van die van vorig jaar, hoewel verschillende studies aantonen dat de kwaliteit van het leefmilieu erop achteruit gaat. Het nieuwe beleid komt blijkbaar niet van de grond.

Tijdens zijn beleidsverklaring van 1 oktober heeft de minister-president gezegd dat het budget voor

Leefmilieu zou dalen met 7,73 procent (2,8 miljard frank). De minister van Leefmilieu ziet echter een stijging met 461 miljoen frank ten opzichte van de initiële begroting en een daling met 1,12 miljard frank ten opzichte van de begroting van vorig jaar. Ik geloof de cijfers van de minister-president.

Minister Vera Dua : U schat een en ander volledig verkeerd in. Bij de begrotingscontrole van 2001 is er een half miljard frank bijgekomen ten opzichte van de initiële begroting. Via het financieringsfonds komt er nog eens 1,5 miljard frank bij. Ten slotte zal Leefmilieu aanspraak kunnen maken op de middelen uit het FEU.

De heer Erik Matthijs : Leefmilieu krijgt geen nieuwe middelen. Minister Stevaert gaat met alle middelen aan de haal voor zijn departement Openbare werken. Tijdens een persontmoeting in juni hebben de groenen 30 miljard frank extra beloofd voor Leefmilieu. Nu wordt een daling van het budget met 7,73 procent aangekondigd.

Wat zijn de belangrijkste onderdelen van deze begroting ? Er komen iets meer middelen vrij voor milieuconvenants en voor Aquafin. Voor bodemsanering komen er echter, ondanks de beloftes van vele jaren, geen middelen bij. De middelen voor afvalpreventie en reductie van de veestapel blijven ook hetzelfde. Voor de verweving van natuur, integraal waterbeleid en groen in de stad, worden geen bijkomende middelen uitgetrokken.

De minister zou de belofte hebben gekregen bij de volgende begrotingscontrole aanspraak te kunnen maken op 1,5 miljard frank uit het FEU. Deze begrotingscontrole zal echter bijzonder moeilijk worden. Volgens de minister van Financiën zal er een kloof van 10 miljard frank zijn; het Rekenhof spreekt zelfs van 40 miljard frank.

Minister Dirk Van Mechelen : Dat klopt niet. Dat cijfer blijkt uit geen enkel document. Zowel de minister van Openbaar vervoer en Mobiliteit als die van Leefmilieu zullen aanspraak kunnen maken op de middelen uit het FEU.

De heer Erik Matthijs : Ten gevolge van de aanpassing van het BTW-tarief is er voor Aquafin 2 miljard frank extra nodig.

Minister Dirk Van Mechelen : De administratie van de BTW heeft in dit verband op 7 november een ruling erkend, precies door te zeggen dat daar een einde moest aan komen. Ik heb ook op de

interministeriële conferentie al aangekondigd dat Vlaanderen zich niet zomaar neerlegt bij de BTW-verhoging. De middelen die nu in de begroting opgenomen zijn kunnen volledig voor waterzuivering gebruikt worden.

De heer Erik Matthijs : Er komt weinig terecht van de beloftes van bijkomende investeringsmiddelen. Het FEU zal gespijsd worden met 5,56 miljard frank op basis van het overschot van 2001. Opnieuw is minister Stevaert de grote winnaar : hij heeft alle middelen al opgeëist, terwijl Leefmilieu in de kou blijft staan.

Ik heb ook de beleidsbrief voor 2001 nog eens geconsulteerd. Daarbij zit een bijlage met 21 strategische projecten. Afgezien van het actieplan voor de duurzame landbouw is daarvan niet één project in de commissie besproken. Wel werden enorm veel dure studieopdrachten aanbesteed. Alles wordt dus vooruitgeschoven.

Ik spreek dan nog niet over het departement Landbouw, waarvoor de partij van de minister zo hard gevochten heeft. Ook daar wachten grote uitdagingen.

De begroting voor Leefmilieu is, zoals gesteld werd in de commissie, teleurstellend. In de beleidsbrieven worden we overstelpt met mooie principes, doelstellingen en projecten. Er is echter geen vooruitgang in de vele complexe dossiers en er zijn onvoldoende middelen.

Tien dagen geleden vroeg Eric Donckier in zijn column in het het Belang van Limburg trouwens nog af waarom Agalev in deze regering nog nodig was. Tessengerlo-Chemie vervuult verder de bodem.

Ik besluit met de mededeling dat wij in dit beleid geen vertrouwen meer kunnen hebben en dat wij deze begroting daarom niet zullen goedkeuren.

De heer Jos Geysels : Het siert de spreker dat hij klare taal spreekt. Maar kent hij het dossier van Tessengerlo-Chemie ? Zullen we het eens over het dossier van de smeerpip en van de milieuboxen hebben ? Ik laat mij uiteraard niet uit over het gerechtelijke aspect.

Ik treed de heer Van Rompuy bij als hij stelt dat kredieten beter moeten gebruikt worden. Maar men kan deze minister toch niet het twintig jaar oude dossier van Tessengerlo-Chemie of dat van de milieuboxen onder de neus wrijven ?

De heer Erik Matthijs : Het gaat hier over de begroting voor 2002. Ik ben zo eerlijk te bekennen dat ik deze dossiers niet volledig gevolgd heb.

Mevrouw Isabel Vertriest : Het regeringsakkoord wil een trendbreuk realiseren. Een van die trendbreuken is duurzame ontwikkeling. In het regeerakkoord wordt gepleit voor een ecologische ombouw van de economie en voor meer levenskwaliteit.

Het World Economic Forum van vorig jaar in Davos stelde dat België zeer slecht scoorde inzake duurzaamheid ten opzichte van zijn buurlanden. Economisten voorspellen dat, indien het milieu niet absoluut tot de prioriteit wordt gemaakt, de milieuproblematiek op termijn de economische prestaties zal ondermijnen.

Een van de belangrijkste oorzaken is de manier waarop de privé-sector omgaat met de problematiek. Die handelwijze versterkt de behoefte aan een doorgedreven duurzaam beleid in alle sectoren. Zowel in de industrie, de handel, de landbouw, de huishoudens als in het transport is er een krachtigere milieurespons nodig. Bij de ontwikkelingen in de sectoren moet het effect van een project op het milieu en de natuur van het begin af sterker meegerekend worden. De druk op het milieu moet bovendien verder verminderd worden. Dat vraagt niet alleen een verbetering van de MER maar vooral een constante reflex om te peilen naar de effecten op de natuur en het milieu bij de strategie- en projectontwikkeling.

Het betrekken van de privé-sector en van de gewone mensen is cruciaal. Dat is echter niet alleen een zaak van de minister van Leefmilieu maar ook van de minister van Financiën en Economie en van de minister-president. De minister van Energie en Mobiliteit zou trouwens baanbrekend werk kunnen verrichten.

In de 21 doelstellingen voor de 21ste eeuw moet men helaas tot doelstellingen 16, 17 en 18 wachten om een aantal accenten inzake duurzaamheid te vinden. De minister van Milieu heeft al hard gewerkt aan verschillende milieudossiers. In een aantal gevallen zijn de eerste resultaten al naar voren gekomen. Zoals Mira-T aangaf, is het einddoel echter nog veraf. We moeten beslist nog meer werk maken van duurzaamheid. Daarom pleit ik ervoor om bij de 21 doelstellingen voor de 21ste eeuw de milieudimensie en de duurzaamheid meer als leidraad te nemen en de 5 streefbeelden van de visiegroep voorop te

stellen. Deze doelen zijn achtereenvolgens : geen gezondheidsschade meer door milieuvervuiling; streven naar een springlevende natuur en mooie landschappen, wat ook een bijdrage levert tot biodiversiteit in het zuiden; streven naar energie die in hoge mate geleverd wordt door alternatieve bronnen; streven naar minder aanspraak op materialen, energie en ruimte voor het bevredigen van onze behoeften, en ten slotte een betere afstemming van de rol van de overheid in de realisering van goede milieukwaliteit.

De heer Jos Bex : Deze begroting getuigt van een grote bezorgdheid voor de toekomst, stelt de nota van de minister-president. Ze wordt afgesloten met een positief begrotingssaldo. Niemand kan de evolutie van de wereldeconomie voorspellen en daarom blijft voorzichtigheid de boodschap. Bij de eerstvolgende begrotingscontrole zijn aanpassingen niet uit te sluiten.

Milieu, cultuur en welzijn zijn echter ook in economisch zwakkere tijden noodzakelijk. De minister zal zich offensief moeten opstellen om haar voornemens te realiseren, terwijl ze anderzijds geen plannen mag voorstellen die niet realiseerbaar zijn, want dat zou haar bij de begrotingscontrole zuur kunnen opbreken. De superheffing van het mestdecreet tweemaal uitstellen is voor een goed bestuur slechter dan de aanvang ervan twee jaar later te plannen. Indien dit uitstel resulteert in een Europese veroordeling waarbij heel Vlaanderen tot kwetsbaar gebied wordt aangeduid, en dit ingevolge het niet afwerken van ongeveer 700 beroepsdossiers, dan zal de relatie tussen landbouw en milieu in de toekomst nog gevoeliger liggen. Het is trouwens mogelijk dat de behaalde resultaten niet duurzaam zijn en eerder te maken hebben met fluctuaties van de neerslag.

Minister Vera Dua : Dat is niet het geval. Vermits ook ik daarvoor bevreesd was, heb ik deze mogelijkheid laten onderzoeken. De verbetering van de resultaten blijkt wel degelijk te maken te hebben met de verandering van de uitrijgeling, waardoor er nu minder uitspoeling is.

De heer Jos Bex : Mijn informatie is afkomstig van landbouwers, maar ik hoop dat de minister gelijk heeft.

Een nieuw milieuconvenant met de nadruk op duurzaam beleid bereikt zijn doel alleen indien de gemeenten en provincies de besluiten tijdig kunnen verwerken in hun begroting. Door de laattijdigheid

van dit convenant dreigt nu echter een jaar verloren te gaan.

Het verlengen van het lopende afvalstoffenplan met een jaar kan erop wijzen dat de vooropgestelde doelstellingen te hoog gegrepen waren of dat te laat gedacht werd aan het opmaken van doelstellingen voor de nieuwe planningsperiode. Dergelijk uitstel mag niet chronisch worden, want het geeft andere partners een schijnmotief om de gevraagde verplichtingen niet na te komen.

In de toelichting bij de begroting stelt de minister dat de aanvaardingsplicht voor huishoudelijke toestellen volledig operationeel is. De realiteit is echter anders. De burgers betalen hun bijdrage bij aankoop. De sector is zelf niet bij machte de ophaling te organiseren en doet daarom een beroep op de gemeenten. De regeling voor een billijke vergoeding van de door hen geleverde diensten is echter nog niet rond. De gemeenten hadden van het kabinet meer druk verwacht om tot de uitvoering van eerder gemaakte afspraken te komen. Intussen betalen de burgers tweemaal, tenzij kan bedongen worden dat Recupel met terugwerkende kracht alle kosten draagt vanaf 1 juli 2001.

Afval blijft een zorgenkind. Sorteren lukt goed, maar de totale afvalberg blijft groeien, sluikestorten en afvalverbranding in open lucht blijven bestaan en de sensibilisering leidt niet tot een echte mentaliteitswijziging. De inspanningen van de verschillende overheden zijn te groot in verhouding tot de resultaten.

De verantwoordelijkheid wordt te veel gelegd bij de consument in plaats van bij de producent. Internalisering van de afvalkosten is volgens ons het alternatief en op dat vlak kan Vlaanderen een voortrekkersrol spelen. Ophalen en verwerken kan perfect door de privé-sector worden overgenomen, uiteraard onder de voorwaarden opgelegd door de overheid. In ons scenario is ophaling en verwerking van afval namelijk niet langer een kerntaak van de gemeenten. Daarom zijn we weinig enthousiast over de Vlaamse subsidiëring van de gedifferentieerde tarifiering en van grondcontainers in de steden. Ook sensibiliseringsacties rond herbruikbare luiers, hervulbare vleespotjes bij de slager en zelfs zwerfuitacties kunnen ons niet echt meer beroeren. Daarmee bereikt men alleen een beperkte groep echt bewuste mensen.

Wij willen dus vooral de verantwoordelijkheid leggen bij de producenten. Indien men voor

drankblikjes een volledige terugnameplicht zou invoeren, dan zou de industrie maar al te graag met een systeem van statiegeld of met gratis inzamelrecipiënten voor de dag komen. De kosten worden verrekend aan de consument en zullen hem aanzetten tot bewuster koopgedrag en misschien kiest de producent zelf wel voor een duurzamere verpakking. Indien de boer met een superheffing kan worden aangezet tot een zuinigere mestproductie, dan zijn analoge maatregelen zeker mogelijk in de industrie. Het systeem van Fost Plus zit goed, maar het er is slecht over onderhandeld. Men kan Fost Plus verplichten alle verpakkingsmateriaal in te zamelen, te sorteren en te verwerken.

Voorts wil ik het ook hebben over de best beschikbare technologieën. Terecht is de minister de afvalverbranding niet genegen. Onlangs leerden we een nieuwe technologie voor afvalverwerking kennen, het Remtec-procédé, en wellicht zullen metertijd nog andere technieken uitgewerkt worden. Als dergelijke technieken milieuvriendelijker zijn dan de klassieke verbranding, dan is er geen zinnig argument te bedenken om investeringen op de lange baan te schuiven. Dergelijke nieuwe technieken zouden zwaar gesubsidieerd mogen worden.

Het Remtec-procédé werkt zonder verbranding, het kan toegepast worden op niet gesorteerd huishoudelijk afval en zowel de investeringen als de verwerkingskosten per ton scoren goed in vergelijking met de gekende technieken.

Het afval wordt met stoom op druk gebracht en alle organisch materiaal wordt gereduceerd tot vezelmateriaal met een hoge calorische waarde, dat kan gebruikt worden als brandstof ter vervanging van fossiele brandstoffen of dat via pyrolyse kan omgezet worden in gas. Restfracties als hout, metaal, glas en plastics worden met sorteertechnieken gescheiden.

De voorzitter : Mag ik de heer Bex verzoeken zijn laatste zin uit te spreken ? Zijn spreektijd is om.

Minister Vera Dua : Ik ben een groot voorstander van het internaliseren van de milieukosten. Daarbij moet men wel beseffen dat de prijs betaald wordt door degene die onderaan de ladder staat.

Voorts ben ik niet op de hoogte van de nieuwe technologie waarover u het heeft, maar ik wil daar graag meer over vernemen. Ik zal mijn diensten de opdracht geven na te gaan of deze techniek de vergelijking met andere alternatieve

verwerkingstechnieken kan doorstaan.

De heer Jos Bex : Ik stel voor dat we dit verder bespreken in de commissie. Ik wijs er wel op dat sommige sprekers hun spreektijd veel meer hebben overschreden dan ik.

De heer Carl Decaluwe : Nu de periode van overvloed voorbij is, slaagt deze regering er niet in om prioriteiten aan te duiden. De verschillende beleidsdomeinen zullen het met minder middelen moeten stellen.

De doelstelling voor verkeersveiligheid uit het regeerakkoord wordt in het Pact van Vilvoorde afgezwakt. CD&V is voorstander van een nulslachtofferbeleid. De voorbije vijf jaar is het aantal verkeersslachtoffers gestegen. Over het enige voorstel van de minister, namelijk het invoeren van 70-kilometerborden, wordt niet meer gepraat. Het is niet duidelijk met welke middelen de bescheiden doelstellingen bereikt zullen worden. Bij het groeipad van de minister kunnen een aantal kanttekeningen geplaatst worden.

De heer Jul Van Aperen : De heer Decaluwe doet alsof de minister de ongelukken veroorzaakt, maar is tegen de overheveling van de wetgeving inzake verkeer naar de gewesten.

De heer Carl Decaluwe : CD&V is voorstander van de regionalisering van het verkeersreglement.

De minister verschuift dezelfde middelen naar andere begrotingsposten. De budgetten voor wegen en waterwegen stijgen minder dan de bouwindex en dalen dus.

Minister Steve Stevaert : De middelen stijgen gevoelig. De 2 miljard frank voor fietspaden worden recurrent. De juiste middelen van het Financieringsfonds, nu 3,5 miljard frank, zullen pas over enige tijd bekend zijn en zullen besteed worden aan leefmilieu en openbare werken. Momenteel beschikken we over 70 miljard frank voor vijf jaar. Dat is het dubbele van wat de heer Van Rompuy vroeg.

De heer Carl Decaluwe : Het is positief dat de twee miljard frank recurrent worden. Bij de extra begrotingsronde van vorige week is 1 miljard frank van het budget voor fietspaden verdwenen.

Minister Dirk Van Mechelen : Bij de budgetcontrole zijn twee begrotingsposten van

positie veranderd maar dat heeft niets met fietspaden te maken.

De heer Johan Malcorps : Er zijn nog veel zwarte punten maar nu wordt meer geld vrijgemaakt, onder meer voor fietspaden en doortochten. We vinden ook dat de middelen nog moeten stijgen.

De heer Carl Decaluwe : De minister verkoopt meermaals dezelfde middelen .

Minister Steve Stevaert : Omwille van etikettering en om subsidies mogelijk te maken, is 1 miljard frank verschoven. Het staat echter nog steeds in de begroting.

De heer Carl Decaluwe : In het eerste jaar van module 13 werd in 1 miljard frank voorzien. Op het einde van dat jaar werd dat teruggebracht tot 400 miljoen frank. Dit jaar werd in eerste instantie 1,35 miljard frank en bij de begrotingscontrole nog eens 2 miljard frank uit het Investeringsfonds vrijgemaakt.

Minister Steve Stevaert : De gemeenten hebben het eerste jaar inderdaad maar 400 miljoen frank opgenomen. Het overschot gaat echter niet verloren.

Minister Dirk Van Mechelen : Deze middelen zijn geblokkeerd in het FEU en kunnen in de komende maanden opgenomen worden. Ze worden aangerekend op het moment van de uitbetaling.

De heer Carl Decaluwe : Ik ben benieuwd hoeveel vastgelegd is. Er is nog geen kilometer fietspad aangelegd. Module 13 was een creatieve oplossing van de minister. Ik hoop dat de beloofde initiatieven voortgezet worden.

De afdeling Juridische Aangelegenheden en Verkiezingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap meldt de gemeenten dat zij niet bevoegd zijn voor de onteigening langs gewestwegen. We wachten nog op een ontwerp van decreet om dat te regelen.

De heer Jul Van Aperen : In Hoogstraten heeft de gemeente nochtans al vele kilometers fietspad gerealiseerd langs gewestwegen.

Minister Steve Stevaert : Het is de vraag of we inderdaad zullen geconfronteerd worden met een tekort aan ambtenaren. De gemeentebesturen zijn beter geplaatst om fietspaden aan te leggen en zijn tevreden over deze maatregel. Zij slagen er vaak in om onteigening te regelen langs de weg van een

minnelijke schikking. Als het toch tot gerechtelijke onteigening komt, kunnen de burgemeesters het dossier voorbereiden en enkel de onteigening aan het gewest toevertrouwen.

Naar aanleiding van het Lambermontakkoord is gesproken over de overheveling van de onteigeningsbevoegdheid. Het is echter beter dat onteigening op federaal niveau geregeld wordt. Als we alle infrastructuur betitelen als veiligheidsinfrastructuur, wordt de sectorale regelgeving overbodig.

De heer Carl Decaluwe : De ambtenaren zouden duidelijke instructies moeten krijgen dat verdragingsmanoeuvres uit den boze zijn. De Fietsersbond vraagt trouwens al langer om fietspaden die naam waardig. Er is nood aan een technische reglementering.

Door de Lambermontakkoorden ontvangt Vlaanderen heel wat meer inkomsten uit het mobiliteitsbeleid : de verkeersbelasting, de belasting op de inverkeersstelling en het eurovignet leveren samen 35,5 miljard frank op.

Deze nieuwe inkomsten worden echter niet gebruikt voor infrastructuurwerken of voor het wegenonderhoud, terwijl de noden daar zo groot zijn. Integendeel, men zal zelfs tolheffingen invoeren om investeringen in nieuwe infrastructuur te financieren. CD&V is tegen tolheffingen en zal binnenkort een alternatief voorstellen. Het masterplan van Antwerpen zal daardoor niet in het gedrang komen.

De heer Johan Malcorps : CD&V maakt toch deel uit van de Antwerpse meerderheid ? De financiering via de tolheffingen maakt toch integraal deel uit van het masterplan.

De heer Carl Decaluwe : Het nieuwe systeem zal meer middelen genereren, zonder dat tolheffingen nodig zijn.

De minister-president had het over de realisatie van één missing link per provincie. Maar de middelen die daarvoor nodig zijn, vinden we nergens terug. Is dit voornemen trouwens wel in overeenstemming met het regeerakkoord ? Daar was sprake van een objectieve behoefteanalyse voor de verschillende vervoersmodi. Is er nog sprake van zo'n analyse ?

De voorbije jaren was PPS een modewoord dat te pas en te onpas werd gebruikt. Wat is de stand van

zaken ? We horen hier nog zeer weinig over.

Op 14 juli werd het spoorakkoord ondertekend, waardoor de pre- en cofinanciering in spoorprojecten van de NMBS mogelijk werd. Dit werd voorgesteld als een grote doorbraak. Werden daarvoor middelen uitgetrokken ? Ik vind het spijtig dat we de heer Schouppe daar niet over mogen horen.

Het gebruik van het openbaar vervoer is sinds 1997 gestegen met 12 procent, het aantal met het openbaar vervoer afgelegde kilometers met 9 procent. Die stijgingen zijn echter louter en alleen toe te schrijven aan het gratis openbaar vervoer. Is een doelmatigheidsanalyse dan niet nodig ? Wij willen een grondige evaluatie van het gratis openbaar vervoer en de basismobiliteit in al zijn aspecten.

Ik ga niet in op het Mobiliteitsplan Vlaanderen. Het gaat om een catalogus van maatregelen die allen samen meer dan 100 miljard frank zullen kosten. We zullen daarover nog vaak genoeg van gedachten kunnen wisselen.

Er is duidelijk een gebrek aan visie. De verwijten aan de federale regering inzake de verkeersveiligheid mogen dan wel terecht zijn, ondertussen worden ook de Vlaamse investeringen in veilige infrastructuur afgeremd. CD&V gelooft niet in deze begroting. Ook de meerderheidsfracties moeten inzien dat deze begroting niet overeenstemt met het regeerakkoord. (*Applaus bij de CVP*)

De heer Johan Malcorps : Overeenkomstig de adviezen van de Commissie ad hoc voor Milieu en Gezondheid is er heel wat gebeurd op het vlak van milieu en gezondheid. Er zijn wel nog drie problemen. Ten eerste is er het gebrek aan een opleiding voor medische milieudeskundigen in Vlaanderen. Vlaanderen is hiervoor aangewezen op een Nederlandse universiteit. Er is nochtans heel wat nood aan expertise, onder meer op het vlak van allergieën. Een medisch expertisecentrum zou heel wat nuttig werk kunnen leveren. Ook op het lokale niveau moet het milieugezondheidsbeleid vorm krijgen.

Ten tweede is er de samenwerking tussen de milieudiensten en de gezondheidsinspectie. Van een fusie hoeft geen sprake te zijn; het gaat om twee afzonderlijke diensten met een eigen cultuur. Maar een duidelijke definiëring van hun takenpakket dringt zich wel op en er is ook behoefte aan een samenwerkingsprotocol.

Ten derde zullen de sensibilisatiecampagnes inzake asbest of koolstofmonoxidevergiftiging er pas in 2003 komen. Ik zou willen vragen of daarvan niet eerder werk kan worden gemaakt.

Er is ook heel wat gebeurd op het vlak van mobiliteit. Er resten nog twee grote discussies. Zo is er de nood aan de investeringen in missing links in het openbaar vervoer, bij de fietspaden, op het vlak van de verkeersveiligheid, om de capaciteit van onze wegen te verhogen en ten slotte in de water- en spoorwegen. Er moet eindelijk worden duidelijk gemaakt welke missing links de voorrang krijgen. Iedereen weet wat onze prioriteiten zijn.

Er is ook nog de discussie over de prijs van een mobiliteitsbeleid. Het ging hier net al even over tolheffingen. We moeten ons ook de vraag stellen of het niet dringend tijd is om, naar Duits model, een kilometerheffing op het vrachtwagenverkeer in te voeren.

De heer Carl Decaluwe : Is minister Stevaert er zeker van dat de Europese Commissie zal toestaan dat het Antwerpse openbaar vervoer gefinancierd wordt met de opbrengst van de tolheffing ?

Ten slotte begrijp ik niet waarom tijdens de commissiebesprekingen geen uitleg werd gevraagd waarom deze begroting geen aanzet tot een tweesporenbeleid bevat.

Minister Steve Stevaert : Er is geen probleem om het openbaar vervoer mede met de inkomsten uit de tolheffing te financieren.

De heer Johan Malcorps : Het Antwerpse masterplan is een illustratie van het tweesporenbeleid. Het openbaar vervoer wordt gefinancierd met de tolheffing op de Oosterweelverbinding en tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in fietspaden en sneltramlijnen.

De heer Jul Van Aperen : Deze regering is de eerste die werk heeft gemaakt van een mobiliteitsplan waarin alle relevante aspecten verenigd worden. Dat plan is een echte trendbreuk met de gefragmenteerde beleidsinitiatieven uit het verleden. De VLD steunde de voorbije jaren de vrijgemaakte kredieten voor mobiliteit en openbare werken. Het waren de eerste stappen waarop voortgebouwd zou moeten worden.

Ik heb de voorbije jaren ook gewezen op de nood aan infrastructuurinvesteringen en het

tweesporenbeleid. Vorig jaar gingen de kredieten voor het tweesporenbeleid voornamelijk naar het gemeenschappelijk vervoer, maar dit jaar merken we een gezonde verschuiving naar infrastructuurinvesteringen.

De VLD strekt ten strijde tegen de verkeersonveiligheid. Geen enkele instantie mag aanvaarden dat we mensenlevens verliezen door een gebrek aan maatregelen. Maar geen enkele overheid kan garanderen dat ze het aantal verkeersdoden tot nul zal herleiden omdat de mens achter het stuur een belangrijke factor blijft.

De heer Carl Decaluwe : Iedereen wil minder verkeersslachtoffers, maar deze regering heeft 60 miljard frank weggegooid door het kijk- en luistergeld af te schaffen. Die middelen hadden gebruikt kunnen worden om het aantal verkeersslachtoffers terug te dringen.

Minister Steve Stevaert : Bent u nu tegen de afschaffing van het kijk- en luistergeld ? Vergeet niet dat de vorige regering niets heeft uitgegeven ter verbetering van de verkeersveiligheid.

De heer Carl Decaluwe : Als daar voldoende middelen voor zijn, ben ik niet tegen de afschaffing. Maar u had moeten bijsturen toen het nog kon. Waarom hebt u niet geopteerd voor een graduele afschaffing ?

In de vorige regering was CD&V niet bevoegd voor openbare werken. Dat departement is al sedert 1995 in handen van een sp-a-minister. Pas onder minister Stevaert werden openbaar vervoer en fietspaden prioritair. Wij pleiten voor een versnelling.

De heer Johan Malcorps : Dat is demagogisch. Wij zijn helemaal niet tegen bijkomende infrastructuurinvesteringen, maar u kan niet ontkennen dat we al een serieuze inspanning leveren en dat infrastructuurinvesteringen alleen niet volstaan om het aantal verkeersslachtoffers terug te dringen. Op federaal niveau moet ook een en ander gebeuren. Ik denk bijvoorbeeld aan het handhavingsbeleid. Het Vlaams Gewest en het federale niveau hebben hun ambities nu op elkaar afgestemd.

De heer Jul Van Aperen : Ik sluit me aan bij de heer Malcorps.

Meer dan 80 procent van de verkeersongevallen is te wijten aan de bestuurder. Er is daarom in de eerste

plaats nood aan een mentaliteitsverandering. Vanaf het lager onderwijs moet hier werk van gemaakt worden. Ook de ouders hebben hierbij een belangrijke taak.

De overheid moet investeren in veilige infrastructuur. Er moet een inhaaloperatie worden gerealiseerd voor het structureel onderhoud van wegen, met de nadruk op veiligheidsverhogende investeringen.

De heer Carl Decaluwe : Sp.a is in belangrijke mate verantwoordelijk voor de achterstand op het vlak van structureel wegenonderhoud. Doordat er opnieuw slechts 3,2 miljard frank wordt uitgetrokken blijft de achterstand oplopen. Dit onderhoud is nochtans van zeer groot belang voor de verkeersveiligheid.

Bij de Lambermontakkoorden heeft de minister een historische kans gemist om onder meer de verkeersreglementering te regionaliseren.

Minister Steve Stevaert : In 1999 heeft de heer Dooms van de CVP me verweten te veel geld uit te trekken voor nieuwe fietspaden.

De heer Carl Decaluwe : Er waren afspraken gemaakt dat de middelen zouden gebruikt worden voor structureel onderhoud. Minister Stevaert heeft deze middelen toen afgewend naar de aanleg van fietspaden.

Minister Steve Stevaert : CD&V was tegenstander van de aanleg van nieuwe fietspaden. We hebben daarover hoogoploeiende discussies gevoerd in de commissie. Ik herinner me dat CD&V zich toen verzette tegen de regionalisering van de verkeersregels.

We willen een inhaaloperatie doorvoeren voor het structurele wegenonderhoud. Er mag echter niet uit het oog worden verloren dat van de 270 miljard frank aan beleidsruimte 70 miljard frank besteed wordt aan openbare werken. Bovendien zullen we volgend jaar zelf 100 onbemande camera's installeren.

De heer Carl Decaluwe : De PS heeft de installatie van onbemande camera's altijd tegengehouden. De heer Ansoms heeft in de Kamer het gebruik van deze camera's steeds verdedigd.

Minister Steve Stevaert : Waarom heeft minister-president Van den Brande toen niet zelf onbemande

camera's laten installeren ?

De heer Jul Van Aperen : Er moet werk gemaakt worden van een betere bereikbaarheid van Vlaanderen. De veiligheid van het vervoerssysteem in het algemeen en van de vervoersmodi in het bijzonder moet worden verbeterd.

De VLD steunt daarom ten volle de werkwijze van de Vlaamse regering voor de mobiliteitsproblematiek rond Antwerpen. Het enige wat wij vragen is dat er hieromtrent een strakke timing zou gehandhaafd worden en dat er een raming komt van de kosten.

Ik verheer niet dat dit laatste aspect misschien wel het moeilijkste element in de discussie zal worden. De overheid heeft niet zomaar ergens tientallen miljard frank liggen om alle investeringen om en rond Antwerpen te financieren.

Daarom zal de PPS-formule moeten gebruikt worden en mag dit instrument niet in de lade blijven liggen als een mogelijk financieringsmodel. De VLD-fractie vraagt dat de bevoegde minister zo snel mogelijk het eerste project opstart zodat de grote projecten op basis van deze ervaring op middellange termijn kunnen afgewerkt worden.

Wat betreft het gemeenschappelijk vervoer blijft de VLD voorstander van een duidelijke rolverdeling. De overheid moet in het mobiliteitsdebat de belangrijkste rol vervullen, namelijk die van organisator en controle instantie. Het is een overheidstaak bij uitstek om te bepalen welke rol het gemeenschappelijk vervoer moet spelen en aan welke voorwaarden in termen van tarieven, basismobiliteit en arbeidsvoorwaarden de aanbieders ervan moeten voldoen. Het opgestarte kerntakendebat zal door de VLD-fractie dan ook vanuit die visie worden aangegaan.

Het aanbieden van verbindingen zelf is evenwel een taak die op een efficiëntere manier kan gebeuren dan nu het geval is.

Gezien de grootte van deze budgettaire inspanningen, waarvan de VLD nog steeds vindt dat ze moeten geleverd worden, is het niet meer dan normaal na te gaan in hoeverre we deze middelen niet op een efficiëntere en effectievere manier kunnen inzetten.

Het uiteindelijke doel blijft gehandhaafd, namelijk het ontwikkelen van een volwaardig alternatief voor

het individueel autogebruik en van een vervoersmodus die voor iedere Vlaming ter beschikking staat.

Met deze premissen in het achterhoofd is de VLD van oordeel dat dit kan via het voormelde systeem van nieuwe taakafbakeningen. Een dergelijk systeem moet een kans krijgen. Het regeerakkoord heeft deze optie duidelijk genomen en de VLD-fractie wenst de realisatie ervan dan ook nogmaals bij de Vlaamse regering te benadrukken.

Om af te ronden wil ik namens de VLD-fractie duidelijk stellen dat wij achter deze begroting staan omdat de basis voor een trendbreuk wel degelijk werd gelegd.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden van vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.
(Instemming)

- *De vergadering wordt gesloten om 20.55 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Gilbert Vanleenhove : gezondheidsredenen.

